

Szent Anna Római Katolikus Óvoda

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2024.

TARTALOM

Óvodakép, gyermekkép, jövőkép, pedagóguskép, küldetésnyilatkozat

1. Helyzetelemzés:	9.
- szociokulturális háttér	
- intézmény adatai	
- személyi erőforrások	
- tárgyi feltételek	
- sajátos arculatunk	
2. Óvodánk célja, feladata	15.
3. Az óvodai élet megszervezésének elvei	19.
- napirend	
- heti rend	
4. A program tevékenységkerete	25.
- egészséges életmód és életvitel alakítása	
érzelmi, erkölcsi, értékorientált, közösségi nevelés, szocializáció	
- anyanyelvi nevelés, kommunikáció, értelmi nevelés	
5. A program tevékenységformái	36.
- játék, érzelmi, erkölcsi nevelés	
Tanulási tevékenységek	
- mozgásra nevelés	
- irodalmi nevelés	
- zenei nevelés	
- vizuális nevelés	
- környezet megismerésére nevelés	
- természetvédelem	
- munka	
6. Óvoda-iskola átmenet	64.
7. Óvoda hagyományai, ünnepei	65.
8. Inkluzív nevelés	67.
9. Óvoda kapcsolatai	70.
10. Ellenőrzés, értékelés	75.
11. Dokumentációs rendszer	76.
12. A program erőforrásai	76.
13. A helyi program törvényi előírásokkal való összhangja	79.
14. Legitimizációs záradék	80.
15. Záradékok	81.

HITVALLÁSUNK: *„A gyermeki élet, pedig maga a csoda.
Minden gyermek üzenet az emberiség számára:
Isten szeret bennünket.” /Böjte Csaba/*

Bevezető

Az Óvodai nevelés országos alpprogramja mellett a helyi pedagógiai programunk a hazai óvodai nevelés történet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára épít, mely meghatározza az óvodánkban folyó pedagógiai munka alapelveit. Helyi Pedagógiai Programunk, a kompetencia alapú óvodai programcsomag és a **Komplex prevenció az óvodában**, programnak sajátosságait helyezi központba az integrációs képesség kibontakoztatáson keresztül.

A program alappillére kettős, a játék és a mozgásra épít, a gyermeki kompetenciák, a képességek egyéni, differenciált fejlesztését biztosítja. A képességfejlesztésnél azoknak a képességeknek a fejlesztése az elsődleges (értelmi, érzelmi, erkölcsi testi, kommunikációs, szociális), amelyek megalapozzák a kulcskompetenciákat, - az óvoda iskola átmenetet.

Óvodánkban a gyermeket szeretetteljes gondoskodás veszi körül. Megpróbálunk hátránycsökkentő szerepet tölteni mindennapi életükbe, a hitre nevelés hangsúlyozásával.

A katolikus nevelési feladat több az emberségre, közösségi életre való nevelésnél. Nevelésünk célja a harmonikus személyiség kialakításán túl egy olyan irányt mutatni a gyermek számára, amihez élete minden szakaszában visszatérhet és meríthet belőle. Ezért a katolikus óvoda missziós feladatot tölt be a nevelés és a tanulás megalapozása során. Szeretettel, pedig csak úgy tudunk fordulni az Isten és embertársaink felé, ha lelkünkben szétárad a derűs nyugalom.

Védett életet nem biztosíthatunk a gyermekeknek, de próbáljuk környezetüket a családban, óvodában olyanná alakítani, ami építőleg hat lelki életükre, szellemi fejlődésükre, magatartásukra és egészséges életmódjuk kialakítására. Köztük első helyen áll az erkölcs, a becsület és igazmondás. A családokkal való kapcsolattartás folyamán a katolikus óvoda remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. A katolikus óvoda céljait akkor éri el, ha az óvodapedagógusokat, a nevelőmunkát segítő dolgozókat, az egész alkalmazotti közösséget is áthatja a katolikus küldetéstudat.

ÓVODAKÉP

A gyermekek és szülők kívánságát, elégedettségét mérlegelve, óvodásaink érdekeit figyelembe véve alakítjuk életünket, melyhez fontos a dolgozók innovatív hozzáállása, intézményszeretete, a gyermekek és szülők tisztelete, egymás értékeinek megbecsülése. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Óvodánk tevékenységrendszere és tárgyi környezet biztosítja a gyermekek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit, megteremtődnek a következő életszakaszba (kisiskolás kor) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Katolikus óvodaképünk – óvodánk sajátos arculata

„Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet... ime, én veletek vagyok mindennap a világ végéig”

(Mt 28,19-20)

A Szent Anna Óvoda 2020. szeptember 01-től az Egri Főegyházmegye fenntartásába került. Óvodánkat **Szűz Mária édesanyjáról, Szent Annáról,** neveztük el.

Az óvoda védőszentjének kiválasztásakor, figyelembe vettük, mennyire fontos a szülők-nagyszülők kapcsolata a család életében, a felnövekvő nemzedék gondolkodásában. A hivatás kép kialakulása fontos a gyermekek lelkében. Szent Anna, mint az édesanyák és nagymamák példaképe.

Az egységes család mintája, legyen minden gyermek felfogásában. Az édesanya-édesapa, nagypapa- nagymama személye, helyes képet adjon a jövő családjai életében. Erre példa Jézus Krisztus, mint a Szentcsalád szimbóluma, jelképe: Szent József – Szűz Mária, Szent Joachim – **Szent Anna.**

A katolikus óvoda a katolikus köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, amely kiegészítője a családi nevelésnek a gyermek 2,5-3. életévétől az iskolába lépésig, biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció.

Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaiból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítők) életpéldájából tapasztalja meg Isten szeretetét.

„Migráns” gyermekeink óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

GYERMEKKÉP

" A gyermekszem: virág, csillag, oltalom, csupa játék, csupa mosoly, izgalom. A gyermekszem: tág világ és kikelet, ha reád néz, földeríti szívedet. A gyermekszem: ablak, forrás, dombtető, erdőzúgás tisztította levegő. A gyermekszem: a legfurcsább hatalom, próbáld ki csak másokon vagy magadon, mert amikor a gyermekszem kérve kér, abba minden vágy és csoda belefér. A gyermekszem: szirmát nyitó kék virág, tőle fordul szebbre, jobbra a világ. A gyermekszem: fényesség és bizalom, vezéreljen téged is ez az utadon".

(Szűcs Imre: A gyermekszem)

A gyermek szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Minden gyermekre úgy kell néznünk, hogy lássuk benne az egyedit a megismételhetetlent.

Óvodánk alapvető küldetése a krisztusi tanítás fényében az egészséges személyiség és a hit alapjainak megteremtése. A családokkal való együttműködés során a katolikus óvoda remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért intézményünk, nyitott minden család számára, akik elfogadják katolikus szellemiségét.

Óvodánk esztétikus, melegséget, biztonságot sugárzó környezetével, szeretetteljes viselkedésünk biztosítja minden gyermek számára a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítését. Maximálisan elfogadó családi légkörben, a szabad játék és mozgás sajátos eszközeivel készítjük fel a gyermekeket az életre.

Magas színvonalú nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

Mivel a gyermek érzelmei útján ismeri meg az őt körülvevő világot, fontos, hogy érdeklődő, fogékony legyen az új ismeretek iránt, és az alapkészségek, képességek birtokában felkészült legyen tudása gyakorlatban történő alkalmazására.

Legyen képes különbséget tenni a jó és rossz, a helyes és a helytelen, a szép és a csúnya között. Kötődjön a természethez, tisztelje, és bátran alakítsa azt anélkül, hogy kárt okozna benne, tudjon csodálkozni, felfedezni. Környezettudatos neveléssel szemléletük pozitív irányba való fejlődését szolgálja.

Legyen boldog, önálló és kiegyensúlyozott, viselkedése igazodjon az emberi együttélés szempontjából lényeges szabályokhoz.

Legfőbb élményforrása a játék legyen, amely a személyiségfejlesztés színtere, a tanulás, a készség-képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

Szeresse a mozgást, felnőtt korára váljon életformájává az egészséges életmód.

Legyen büszke magyarságára, ismerje meg népének kultúráját, hagyományait.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó. Ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának. Az alábbi feladatok módjának, mikéntjének megfogalmazásából rajzolódjon ki a katolikus gyermekkép:

Keresztény szemlélet hassa át az óvodai nevelés pedagógiai alapelveit.

„Dicsérjétek az Urat és áldjátok és mondjátok hálát neki és nagy alázatosan szolgáljátok.”

Assisi Szent Ferenc – Naphimnusz – Sík Sándor fordítása

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, az egész személyiséget fejleszti:

- a megfelelő személyi és tárgyi környezettel,
- a vallási neveléssel, keresztény értékek hordozásával, megismertetésével,
- az egészséges életmód alakításával,
- az érzelmi neveléssel,
- az erkölcsi neveléssel,
- a közösségi neveléssel,
- az anyanyelvi neveléssel,
- az egyéni készségeknek és képességeknek megfelelő, tevékenységbe ágyazott értelmi fejlesztéssel,
- a testi és lelki szükségletek kielégítésével

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

JÖVŐKÉP

Olyan intézménnyé szeretnénk válni:

- Amely a befogadó pedagógiát előtérbe helyezi, ahol biztosítjuk minden (tehetséges és sajátos nevelési igényű) gyermek közreműködő részvételét a tevékenységbe, egyéni képességüknek és fejlődési ütemüknek megfelelően.
- Ahol pedagógiai céljaink megvalósításához folyamatosan jó minőségi munkát végzünk partnereink megaláztatására.
- Ahol a szervezeti és szakmai kultúra egymás elfogadásán alapszik.
- Ahol, egyre többen élünk a program célirányos megvalósítását szolgáló továbbképzésekkel.
- Ahol sikeres pályázatokkal és óvodai alapítványunk támogatásával továbbfejleszthetjük az egészséges életmód, az egészséges környezet feltételrendszerét
- Ahol a gyermekek képesek különbséget tenni a jó és a rossz, a szép és a csúnya, a helyes és a helytelen között. Kötődnek a természethez, tisztelik és bátran alakítják azt, anélkül, hogy kárt okoznának benne, tudnak rácsodálkozni, felfedezni. Viselkedésük igazodik az emberi együttélés szempontjából lényeges szabályokhoz.
- Ahol a kompetencia alapú nevelés előtérbe helyezésével az óvodában folyó munka minősége tovább fejlődik, aminek eredményeként javul az óvoda eszköztárára, biztosított lesz a tanulási-tanítási folyamat, a célokhoz vezető utak és eljárások leírása által.
- Nemzeti hovatartozásuk, identitásuk előtérbe helyezése
- Keresztény szellemiség a mindennapi élet részévé váljon

PEDAGÓGUSKÉP

„A mi hitünk is csak akkor lesz hiteles és követendő a gyermekeink számára, ha nem csupán hagyománytiszteletből, félelemből, hanem szeretetből gyakoroljuk. Ezt a gyermekeink szavak nélkül is tökéletesen megérik” Simon András

Szemléletünket az önfejlesztési igény, az innovatív beállítódás, a gyermekekben rejlő értékek megtalálása, a keresztény hitvallás jellemzi. Cselekvésen keresztül fejlesztjük a készségeket, képességeket, elfogadjuk az inkluzív pedagógiát, differenciáltan fejlesztünk és értékelünk.

Felkészítjük a gyermekeket az óvoda-iskola zökkenőmentes átmenetére, megpróbáljuk felkészíteni a családokat az egységes katolikus családmódel kialakítására.

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Óvodánk egyéni arculata az egészségnevelés, a gyermekek testi, lelki egészségének védelme.

Alapelvünk, hogy a gyermek személyiségét tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezze.

Programunkban igyekszünk a helyi sajátosságokhoz mértén ötvözni a mozgást, a környezet megismertetésére és megszerettetésére nevelést és az anyanyelvi nevelést.

Nagy hangsúlyt helyezünk a viselkedéskultúra és az egészséges életmód alakítására.

A gyermekek környezettudatos nevelését szintén fontos feladatnak tekintjük.

A csoportszobákban megvalósítjuk a differenciált személyiségfejlesztést, a felzárkóztatást, a tehetséggondozást.

Jól felkészült óvodapedagógusaink a biztosítéka a gyermekek sokoldalú személyiségfejlesztésének.

Az egyházi óvoda a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. (Az ember számára megfelelő erkölcsi nevelés szükséges, amelyre azután ráépülhet a hit.) A családokkal való kapcsolattartás folyamán a katolikus óvoda remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért a katolikus intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az óvoda katolikus szellemiségét. Más felekezettől érkező családoknál tiszteletben tartja saját vallási szokásaikat.

A ránk bízott gyermekekben a jövő ifjúságát és nemzedékét kell látnunk, akik már az óvodában megkapják a szükséges alaplépéseket a játékos tanulás elindulásával.

A krisztusi parancsok, törvények, tanítás által, a kislelkekben elkezdhető a hitre a vallásos életre való nevelés mozzanatai. A hátrányos családokból származó gyermekek számára fontos, hogy tanuljanak és tapasztalatot szerezzenek az alapvető hit bemutatása által.

Óvodánkban a gyermekek életritmusa, érdeklődése, terhelhetősége miatt szervezzük a homogén - a 3-4 évesek, a 4-5 évesek és az 5-6-7 évesek csoportjait.

Intézményünk napirendje rugalmas, mely lehetőséget biztosít a gyermekek személyiségfejlődését szolgáló események, programok beépítésére.

Óvodánkban már hagyománya van az anyák, a nagyszülők köszöntésének.

Ezeken a napokon a gyermekek, a délelőtt folyamán együtt játszhatnak jelen levő családtagjaikkal.

Rendelkezünk a személyiségfejlesztéshez szükséges korszerű eszközökkel, melyeket továbbra is folyamatosan bővítünk.

A hatékony nevelőmunka érdekében nevelőttestületünk sok energiát fordít a folyamatos önképzésre, szakmai továbbképzéseken való részvételre, szakmai fejlesztésre.

Munkánk során figyelembe vesszük partnereink igényeit, elvárásait, törekszünk a folyamatos fejlesztésre.

1. HELYZETELEMZÉS

1.1. SZOCIOKULTURÁLIS HÁTTÉR

VIZSOLY ÉS TÉRSÉGE (HERNÁDCÉCE, KORLÁT) BEMUTATÁSA

Településeink Borsod-Abaúj-Zemplén megye egykori Abaúji részén fekszenek a Hernád folyó bal partján, a Zempléni hegyek nyugati oldalán. Egymástól 2-3 km-re találhatóak. Mind három község gazdasági, társadalmi és infrastrukturális szempontból elmaradott település, ahol a munkanélküliség az országos átlagot többszörösen meghaladja.

A községekben élő családok 60-70%-a él rossz anyagi körülmények között. Ennek hátterében, sok esetben a rossz lakáskörülmények, a szülők huzamosabb munkanélkülisége, egészségi állapota, vagy csonka család húzódik. A munkával bíró szülők is– alacsony fizetésből tartják el a családot. Sokan élnek alkalmi munkából. Az ő jövedelmük nem felmérhető.

Az óvodára jellemző, hogy a gyermekek nagy része szegény családból származik, nem ritka a szülők munkanélkülisége. A gyermekek több mint 80%-ban hátrányos helyzetben lévő, roma származású családból jönnek.

OKTATÁSI ÉS NEVELÉSI FELADATOK ELLÁTÁSA

Egyre nő azoknak a gyermekeknek a száma, akik hátrányos környezetből, szerény kulturális szinttel rendelkező családokból kerülnek ki. Évről évre állandó fejtörést okoz nevelőtestületünknek, hogy saját környezetünkben hogyan tudnánk segíteni ezeken a gyerekeken és családokon. Folyamatosan újítjuk programunkat és igyekszünk naprakészek lenni illetve, lehetőségeinkhez mérten a problémákat megoldani. Nagyban befolyásolja iskolánk és óvodánk gyermek összetételét, hogy egy előregedő faluban élünk, ahol a lakosság száma alig haladja meg az ezer főt. Azok a fiatalok, akik iskolázottak, sajnos elköltöznek, munkahely után kutatnak. Hiszen ezen a vidéken, a közalkalmazottakon, köztisztviselőkön és bolti eladókon kívül nem tudnak munkához jutni. Azok az emberek, akik mindezek ellenére itt maradnak, nem is igazán igyekeznek felemelkedni, megelégszenek a segélyezési rendszer által nyújtott anyagiakkal. Egy bezárt közösséget alkotnak, ahonnan nagyon nehezen engedik el kitörni kívánó társaikat. (Itt a faluban élő roma lakosságra gondolok, akik száma folyamatosan növekszik). A cigányság számának növekedésétől azonban magasabb arányban nő a hátrányos helyzetű családok száma, mert azok közül a nem roma fiatalok közül, akik iskolázatlanul a faluban maradnak, szintén termelődik a hátrányos helyzet.

Mivel ezek a családok olyan szegénységgel és szociokulturális hátrányokkal vannak felvértezve, hogy nem igényük a kultúra, a hasznos és építő szórakozás, az iskolából kikerülvén – ahol mindig nagy hangsúlyt fektetnek ezeknek a hiányosságoknak a pótlására – kulturálisan is hátrányos helyzetbe kerülnek.

Ritkán, de szerencsére előfordul az is, hogy hátrányos helyzetű tanulóink továbbtanulnak.

Szent Anna Óvoda
OM azonosító: 202431
3888 Vizsoly, Szent J.u.66.
E-mail: vizsolyovi@gmail.com
Pedagógiai Program

Nem ritka eset, hogy 13-14 éves kislányok anyává válnak csak a családi pótlék miatt, hiszen sajnos a családokban a fő megélhetési forrás ez.

A szülők ¼ - e két- három gyermeket vállal, de előfordul, hogy öt, hat vagy annál is több gyermeket nevelnek.

A gyermekek –szülők elmondása szerint- nagy többsége katolikus vallású, sajnos a vallásukat nagyon kevesen gyakorolják.

1.2. INTÉZMÉNY ADATAI

ALAPÍTÓ OKIRAT

EGRI FŐEGYHÁZMEGYE ARCHIDIOECESIS AGRIENSIS

H-3300 Eger, Széchenyi u. 1.
Telefon: (+36-36) 517-589, Telefax: (+36-36) 517-751
Mobil: (+36-30) 688-6994
Postai cím: H-3301 Eger, Pf. 80.
Honlap: www.eger.egyhazi.hu
E-mail: eger@egyhazi.hu

A Magyar Katolikus Egyház belső egyházi jogi személyeként 00001/2012-003 számon nyilvántartásba vett Egeri Főegyházmegye érsekeként az Egyházi Törvénykönyv 802. kánonjából származó kötelezettségem és a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény, valamint a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (3) bekezdése alapján a 3.) pontban megjelölt köznevelési intézmény (továbbiakban: Intézmény) alapító okiratának tartalmát az alábbiak szerint állapítom meg:

1.) Az alapító neve és székhelye:

Az Egyházi Törvénykönyv (CIC. 802-806.) alapján az Egeri Főegyházmegye Ordináriusa.

3300 Eger, Széchenyi u. 1.

2.) A fenntartó neve és székhelye:

Egeri Főegyházmegye
3300 Eger, Széchenyi u. 1.

3.) Az Intézmény hivatalos neve:

Hivatalos neve: Szent Anna Római Katolikus Óvoda

Rövidített neve: Szent Anna Óvoda

Alapítás éve: 2020.

4.) Az Intézmény típusa:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 7. § pontja alapján:

- óvoda

5.) Az Intézmény feladatellátási helyei:

Székhelye: 3888 Vizsoly, Szent János utca 66.

6.) Alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése:

6.1. Az Nkt. 4.§ 14.a pontja alapján:

- óvodai nevelés
- nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése
- a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

Az intézmény a római katolikus óvoda, amely a fenntartója által jóváhagyott pedagógiai program és szervezeti és működési szabályzat alapján, működési engedéllyel megfelelően működik.

Az Nkt. 4. §. 25. pontja rögzíti, hogy „sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

A fent idézett törvényi meghatározásból módosított Nemzeti alaptanterv sajátos nevelési igényű gyermekekre vonatkozó irányelve alapján az Intézmény vállalhatja a többi gyermekkel együtt nevelhető:

- enyhe érzékszervi fogyatékos,
- enyhe mozgásszervi fogyatékos,
- beszéd fogyatékos,
- egyéb pszichés zavarral küzdő gyermekek közül a dyslexiával, dysgraphiával és dyscalculiával küzdő gyermekek nevelését.

6.2. Alaptevékenységek a kormányzati funkciók és államháztartási szakágazatok osztályozási rendjéről szóló 15/2019. (XII. 7.) PM rendelet alapján:

0911 Óvodai nevelés

091110 Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai

091120 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai

091130 Nemzetiségi óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai

091140 Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai

Egyéb feladatai:

096015 Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
096025 Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
041231 Rövid időtartamú közfoglalkoztatás
041233 Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás
104060 A gyermekek, fiatalok és családok életminőségét javító programok
107080 Esélyegyenlőség elősegítését célzó tevékenységek és programok

A módosított Nemzeti alaptanterv alapján a nemzetiségi óvodai nevelés a következő forma szerint valósul meg:

- magyar nyelvű roma/cigány kulturális nevelést folytató óvoda.

7.) Feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermeklétszám:

Összesen 80 fő, amelyből a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelésében résztvevők maximális létszáma 80 fő, a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését igénylők maximális létszáma 15 fő.

8.) Az évfolyamok száma és típusa:

3 csoportos óvoda - nappali munkarendben.

9.) A feladatellátást szolgáló vagyon, a vagyon feletti rendelkezés és használati jog:

Az Intézmény az Egri Főegyházmegye és Vizsoly Község Önkormányzata között 2020 májusában létrejött szerződés alapján határozatlan ideig használhatja az Intézmény feladatellátási helyéül szolgáló, 3888 Vizsoly, Szent János utca 66. szám alatti a 396-os belterületi helyrajzi számon felvett 2.661 m² alapterületű, „kivett óvoda, udvar” megnevezésű ingatlan, valamint az ingatlanhoz tartozó ingóságokat, amelynek 1/1 arányú tulajdonosa Vizsoly Község Önkormányzata.

10.) A gazdálkodással összefüggő jogosítványok:

Önállóan gazdálkodó, költségvetése felett teljes jogkörrel rendelkező egyházi intézmény.

Működéséhez szükséges feltételeket a fenntartó biztosítja.

Működésének anyagi alapját állami támogatás, egyházi kiegészítő támogatás és a fenntartó támogatása képezi.

Gazdálkodási formakódja: 552.

Eger, 2023.május 03.

Dr. Ternyák Csaba
egri érsek
alapító

1.3.ÓVODA BEMUTATÁSA

1971-ben létesült egy osztatlan gyermekcsoporttal. A növekvő gyermek létszám indokolttá tette a második csoport létrehozását is. Hozzáépítéssel 1982-ben megindult a második csoport, egy vegyes kis-középső, valamint egy önálló nagy csoporttal. A körzetesítés újabb bővítést igényelt. 1990-ben megindult a harmadik csoport is. Most már homogén csoportokkal (kis- középső- nagy). Az utóbbi külön épületben üzemelt, amit az egyház 1993-ban visszaigényelt.

2008 szeptemberéig 2 csoporttal működött az óvoda. Majd ettől az évtől szükség képen létrehozott az Önkormányzat-önerőből- egy csoportot 15 férőhellyel.

2012.jan.-tól aug.-ig megtörtént az óvoda korszerűsítése és bővítése (ÉMOP 4.3.1. pályázatán belül)

Jelen helyzetben három csoporttal üzemelünk.

Korlát, Hernádcéce, Vilmány településről is járnak hozzánk gyermekek.

A korláti és hernádcécei gyermekek óvodába járásáról az önkormányzat gondoskodik. Mindkét településről a „falubusz” szállítja a gyermekeket. Reggel 8 órára hozza, és délután 15 óra 45 perckor jön értük. A vilmányi gyermekek óvodába járásáról az óvoda gondoskodik, az óvoda busszal.

A Komplex prevenció az óvodában című óvodai program átfogja a teljes óvodáskor nevelő-fejlesztő munkáját.

Az óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készült. Ez a program magába foglalja a hazai óvodai gyakorlat legjobb tapasztalatait azért, hogy a tradicionális értékeket megőrizze. Ugyanakkor arra készített bennünket, óvodapedagógusokat, hogy az egész napi óvodai életet még differenciáltabban, az egyéni szükségleteket, képességeket (IPR) figyelembe véve szervezzük meg, melyben a kompetencia programcsomag alkalmazása segíti mindennapjainkat.

A kompetencia-módszerrel a természeti, az emberi, tárgyi környezetük megismertetését úgy irányítjuk, hogy a gyermekek a közvetlen környezetükben szerezzenek tapasztalatokat, jussanak az AHA felfedezés élményéhez.

Az óvodás korosztályra mozgásigény jellemző, ezért a programunk a mindennapi szabad mozgáson túl beiktat szervezett mozgásokat is, hogy a gyermekek életkorának megfelelően fejlődjen keringési, légzési rendszerük, csont- és izomrendszerük, teherbíró képességük.

Az egészségtudatos magatartás kialakítását helyi programunk kiemelten kezeli.

Óvodapedagógusaink alkalmasak a program megvalósítására, magas szinten kreatívak, kellő beleéléssel közvetítik az esztétikai értékeket, emellett a differenciált fejlesztés tekintetében is tapasztaltak.

A kompetencia eszközeivel, a **komplex prevenció**s program cél-, feladat-, tevékenységrendszerét megtartva a belső tartalmat igazítottuk a saját nevelési gyakorlatunkhoz.

A **Szent Anna óvoda** 2020.szeptember 01-től az Egri Főegyházmegye fenntartásába került. Óvodánkat **Szűz Mária édesanyjáról, Szent Annáról,** neveztük el.

1.3.a TÁRGYI FELTÉTELEK

A komplex prevenció az óvodában óvodai pedagógiai programja, a kompetencia-alapú óvodai programcsomaggal összhangban van. Egészséges életmódra nevelés, környezetvédelem és az egyéni fejlesztések egymásra épülése óvodánkban, és komplex tevékenységek rendszerében fejtik ki hatásukat, így a tárgyi környezet kialakításánál mindezt figyelembe vettük.

Ezeknek a nevelési programoknak a komplexitásához szükséges tárgyi feltételek biztosítottak.

Az óvoda épülete: 2012.aug. óvoda átadás. Teljes körű felújítás, bővítés, korszerűsítés. EMOP 4.3.1. pályázatán belül.

Az óvoda épületét a 2012/13-as nevelési év folyamán „lakhatóvá tettük”. Sajátkészítésű munkákkal dekorálunk az évszaknak megfelelően.

A közeljövőben (szeptemberre) szeretnénk, ha óvodánk arculata tükrözné a katolikus egyház szellemiségét. Az aulában Szent Anna jelképezné névadónkat. A csoportokban meghitt sarkak kialakítása a célunk.

Óvoda játszóudvarát pályázaton belül szeretnénk felújítani.

Jövőbeli célunk: *állagmegóvás, fenntartás, óvoda udvar kialakítása, folyamatos fejlesztése, korszerűsítése*

Az óvoda belső berendezési tárgyai, oktatási eszközei

1. fejlesztő játékok (folyamatos bővítés)
2. gyermekbarát helyiségek kialakítása folyamatosan
3. esztétikus dekoráció (folyamatosan)
4. mozgást fejlesztő eszközök körültekintő választása (folyamatos)
5. SNI gyermekek fejlesztéséhez szükséges eszközök beszerzése
6. Ikt eszközök korszerűsítése

A jövőbeli célunk a kötelező minimális eszköznormában szereplő és jelenleg hiányzó tárgyak, eszközök pótlása

1.3. b. SZEMÉLYI ERŐFORRÁS

Intézményünkben 6+1 vezető felsőfokú végzettséggel rendelkező állandó óvodapedagógus látja el, akiknek a személyisége meghatározó a gyermekek számára-ez a mindennapos színvonalas munka alapfeltétele. Egy óvónőnk fejlesztőpedagógiát végzett, így a differenciált fejlesztés szakmailag is megalapozott.

Három állandó szakképzett dajka, pedagógiai asszisztens egy karbantartó és 1 fő konyhai kisegítő napi 4 órában dolgozik óvodánkban. Dajkáink, mivel elvégezték a dajkaképzőt, a pedagógusaink munkáját aktívan felkészülten tudják segíteni.

Pedagógusaink folyamatosan tanulnak. Szakmailag jól felkészültek, megbízhatóak. Célunk továbbá gyógypedagógus, szükség szerinti foglalkoztatása, ill. hitoktatói végzettség szerzése. Lásd: továbbképzési terv

2. ÓVODÁNK CÉLJA, FELADATA

2. 1. Nevelési céljaink meghatározásánál abból a meggyőződésből indulunk ki, hogy a prevencióra, a korai fejlődés tudatos támogatására szükség van.

Az óvodai nevelés célja az, hogy az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítse az életkori és egyéni képességek figyelembe vételével /ideértve a különleges gondozást igénylő gyermekek gondozását is/.

A gyermekek környezettudatos szemléletének, megtartásának megalapozása és szokások kialakítása.

Megítélésünk szerint az intézményes nevelés - mint másodlagos szocializációs szintér - alapvető feladata a kultúra átadása, közvetítése az életkori sajátosságokhoz optimálisan illeszkedő nevelési módszerekkel oly módon, hogy abban az örök emberi értékek saját nemzeti kultúránk színeivel gazdagodjanak.

Fő célunk, hogy a gyermeki ismeretszerzés ne verbális úton valósuljon meg, hanem tapasztalati síkon, játékosan történjék.

Ezek megvalósítása érdekében az óvodás gyermekek természetes megnyilvánulási formáira, a mozgásra és a játékokra támaszkodhatunk.

Szituáció-orientált nevelésre törekszünk, amely a mindennapok során felmerülő természetes élethelyzeteket kiaknázva bővíti, megerősíti a gyermekek ismereteit. Érzelmi biztonságot teremtünk a gyermekek számára, amely alapja a testi, érzelmi, erkölcsi és közösségi fejlődésüknek, kreatív személyiséggé válásuknak. A gyermekek életkori sajátosságait és egyéni képességeit leginkább figyelembe véve, differenciált módon fejlesztjük őket.

Minden gyermeket saját képességeinek megfelelően, az elérhető legmagasabb szintre igyekszünk eljuttatni az egyes területeken.

Fontos, hogy még az iskolai élet előtt a beszédhibás gyermekekkel szakember foglalkozzon, speciális fejlesztő foglalkozások keretében.

A részképesség zavaros és a tehetséges gyermekek fejlesztését fejlesztő pedagógusunk segíti.

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- a hitre nevelés erősítése,
- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása,
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

2.2 A hitre nevelés erősítése

- A katolikus embereszmény, Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása;
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben;
- a keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba;
- a katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során;
- a Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése;
- a katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete;
- a teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.).

2.3. Tehetséges, illetve tehetségígéretes gyermekek nevelése

A gyerekek adottságai a megfelelő környezeti hatások (család, óvoda, társak) által fejlődnek képességekké, esetleg tehetséggé. A gyerekeknél tehetségre irányuló hajlamról, tehetségigéretről, tehetségcsírákról beszélhetünk, melyek korán megmutatkozhatnak (művészi és, mozgás képességek, rajzkészség, stb.).

A tehetséges gyermek jellemzői:

- Érdeklődő, kritikus, gyorsan tanul, elvont dolgok iránt érdeklődik, elmélyült, egyenlőtlen fejlődés jellemzi, energikus, stb.
- Átlag feletti általános képességű (pl. jó memória, fejlett anyanyelvi képesség stb.)
- Átlagot meghaladó speciális képességek (nyelvi, zenei, matematikai-logikai, vizuális-téri, testi-mozgásos, szociális)
  - Kreatív (pl. eredetiség, rugalmasság, probléma iránti érzékenység)
  - Feladat iránti elkötelezettség (pl. érdeklődés, versenyszellem, kitartás, emocionális stabilitás), azaz hajtóerő, motiváció Feladatunk:
- A tehetségterület azonosítása, felismerése, rögzítése a Személyiségfejlődési Naplóban.
- Segíteni, hogy felszínre kerüljenek a gyermekek adottságai, képességei.
- A tehetséges gyermek erős oldalának, differenciált feladatokkal, játékokkal történő fejlesztése.
  - Az elfogadó légkör, tág cselekvési szabadság, gazdag tapasztalások biztosítása (párhuzamos tevékenységek, rugalmas napirend, szabad játék)
  - Komplexitás, az egész személyiség fejlesztése
  - Folyamatos bátorítás, ösztönzés, motiváció
  - A fejlődés folyamatos nyomon követése – a fejlesztés mindig a gyermek egyéni tempójához, fejlettségi szintjéhez igazodva történik.

2.4. Szociális hátrányok enyhítését elősegítő tevékenységek

Integrációs képesség kibontakoztatást illetően, óvodánk célja továbbá:

1. Az óvoda körzetében élő valamennyi 3 éves gyermek be óvodázásra kerüljön 2015. 09. 01-től.
2. Az óvoda körzetében élő valamennyi 3-7 éves HHH gyermek rendszeresen járjon óvodába.
3. Az óvodából iskolába menő HHH gyermekek olyan óvodai nevelésben, fejlesztésben részesüljenek, mely biztosítja, hogy kudarcmentesen kezdjék meg az általános iskolás éveiket, egyenlő eséllyel induljanak iskolába a nem hátrányos helyzetű társaikkal együtt.
4. Együttműködő partneri kapcsolat kiépítése - a szülői házzal, a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal, Szakmai és Szakszolgálatokkal, Általános Iskolákkal, Kisebbségi Önkormányzattal, Civilszervezetekkel – annak érdekében, hogy a gyermekek sokoldalú fejlesztése, szociális támogatása sikeresen valósuljon meg.

2.5. Óvodapedagógus feladatai:

- a gyermekek optimális fejlődésének biztosítása
- testi, lelki szükségletek kielégítése
- egészséges életmód kialakítása
- értelmi – érzelmi - erkölcsi nevelés
- felkészítés a közösségi életre
- anyanyelvi nevelés fejlesztése
- környezetvédelemre nevelés
- etnikai kisebbség kultúrájának ápolása
- felkészítés az iskolai életre – az óvodából az iskolába való átmenet tartalmilag újszerű átszervezése
- inkluzív pedagógia, az együttnevelés elterjesztése
- a játékon, a tapasztalatszerzésen, a mozgásfejlesztésen keresztül a harmonikus személyiségfejlesztés megvalósítása
- a potenciális tanulási zavarok kiszűrése és megelőzése

Az óvoda tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

Hitre nevelés

A hit Isten ajándéka

- A hitvallásból ered, azonban szükséges a példa is:
  - o megtapasztalás,
  - o érzelmi biztonság,
  - o szerető, elfogadó légkör, bizalom,
  - o az összetartozás élménye,
  - o iskolába lépés idején a hit tovább élése.

- Az óvoda missziós feladatai:
  - o a családok bekapcsolása az egyházközség életébe,
  - o a közös imádság, a közös munka és a közös szórakozás megtartó erő.

- A hitre nevelés átszővi az óvodai élet egészét:
  - o a köszönési módban,
  - o reggeli áhítatban, elcsendesedés percei
  - o a mindennapos lelki beszélgetés során,
  - o az étkezés előtti és utáni imádságban,
  - o a templomlátogatások során,
  - o a játékokban,
  - o a tevékenységekben megvalósuló tanulásban,
  - o a délutáni pihenés előtti imában, fohászban,
  - o a hazamenetel előtti imában, fohászban.

- A liturgikus év eseményei:
  - o évnyitó, évzáró ünnepség
  - o karácsonyi ünnepkör,
  - o húsvéti ünnepkör (az ünnepekre készülve jócselekedetek gyűjtése),
  - o templomlátogatás, ismerkedés a liturgia eszközeivel,
  - o templomlátogatás során a helyes viselkedési szokások megismertetése,
  - o közös szentmise-látogatás a családokkal,
  - o imádságok tanulása

- Az erkölcsi nevelés (közösségi és egyéni nevelés, családi nevelés, keresztény erények) átszővi az óvodai élet egészét:
  - o a közös élményeket nyújtó tevékenységek során,
  - o az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, kialakítása közben (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akarat),
  - o a biztonságérzet erősítése során (feltétel nélküli szeretet, elfogadottság, bizalom élménye).

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodában dolgozók kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban:

A családoknak segít bekapcsolódni az egyházközség életébe, a közös imádságon, közös munkán, ünneplésen keresztül.

A fejlődés várható eredménye:

A családokkal együttműködve a közösen kialakított keresztény viselkedési mintákat elfogadják, követik, hitüket továbbélik.

Nevelési céljaink megvalósításában alapvetően támaszkodunk az óvodás gyermekek természetes megnyilvánulási formáira, a mozgásra és játékra, mint a fejlődést meghatározó tényezőkre.

Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

Feladat:

- a teremtő Isten gondoskodásának megélése;
- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék
- gyermek- gyermek, gyermek- felnőtt (alkalmazotti közösség), felnőtt- felnőtt kapcsolatának pozitív attitűdje, érzelmi töltése
- az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, a gyermeki jellem alakítása;
- a türelem, szociális érzékenység formálása;
- az érzelmek megjelenítésének formái, önkifejező és önérvényesítő törekvések segítése;
- a bizalom, szeretet, féltés, félelem kifejezése;
- az önfegyelem, fegyelem udvariasság elsajátíttatása;
- a szokás- és normarendszer megalapozása;
- a szocializáció, társadalmi elvárások tudatosítása, a különbözőség elfogadása és tisztelete;
- a kiemelt figyelmet igénylő (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, nehezen szocializálható, valamint kiemelkedő képességű) gyermekek elfogadó szeretete, szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel;
- a természetes társas kapcsolatok alakítása, segítése;
- a természetben és az emberi környezetben jelenlévő jóra és szépre való rácsodálkoztatás, mindezek megbecsülésére nevelés;
- a hagyományaink ápolása, jeles napok feldolgozása közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlásával;
- a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapozása;
- az egyházi, világi ünnepek megélése.

3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

3.1. Az óvodai élet megszervezése

A csoportok kialakítása után látunk hozzá a tervezéshez. A napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket a gyermekek egészséges, e tevékenységben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez. A napirendünket a folyamatosság és a rugalmasság jellemzi, mely 5-35 perces foglalkozások tervezésével valósulnak meg. Feladatunk a nyár folyamán, a csoportösszetétel ismeretében, az éves pedagógiai terv elkészítése. A csoportban dolgozó két óvónő a tanulási folyamatot havonta, a nevelési tervet 2-3 havonta rögzíti.

Az óvónő feladata a gyermek fejlődéséhez szükséges érzelmi biztonság megteremtése. Figyelembe kell, hogy vegye a gyermekek egyéni fejlődési ütemét, képességét, fejlettségét, szociokulturális háttérét. Segíteni kell tehetsége kibontakoztatásában, esetleges hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában.

Ehhez szükséges a gyermek és környezetének minél teljesebb megismerése, fejlődésének nyomon követése, fejlődési ütemének rögzítése.

A gyermek fejlődését a napi tevékenységek során állandó figyelemmel kíséri az óvónő. A fejlődés nyomon követése, rögzítése a gyermek fejlődési lapján történik.

Az előre megtervezett heti rendet rugalmasan kezeljük, mindig figyelembe véve a gyermekek motiváltságát, a külső körülményeket, vagy ezek változásait.

A gyermekek biztonságérzetéhez, érzelmi egyensúlyához fontos a megfelelően megtervezett napirend. A napirend kialakításának szempontjából állandó és meghatározott az étkezések és az azzal kapcsolatos gondozási feladatok elvégzésére biztosított időkeret.

Az év során két napirend készül (szorgalmi év, nyári időszak). Úgy alakítjuk ki, hogy minden tevékenységre a gyermekek életkorának és egyéni fejlettségi szintjének megfelelő idő jusson.

Az egészség pszichikus, szomatikus és szociális elégedettséget, harmóniát jelent.

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyermekek egészséges életvitel- igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése, valamint az adekvát és rendszeres életritmus, a megfelelő napirend kialakítása.

Pszichoszociális higiéniára nevelés feladatai:

- Az intézmény pszichés klímájának folyamatos „gondozása”
- A gyermekek szociális biztonságérzetének megteremtése.
- Harmonikus társkapcsolatok alakulásának segítése.
- Gyermeki viselkedésben jelentkező zavarok, lelki sérülések kiszűrése, az okok feltárása és a segítség módjának meghatározása (szakmai segítők igénybevételével).
- Az óvónők empátiás készségeinek fejlesztése, autonómia védelme.

- Folyamatos prevenciós feladatok: tárgyi és személyi jellegű stressz- tényezők csökkentése, illetve azok megszüntetésére törekvés.
- Az óvónők szakmai továbbképzéseken történő részvételének biztosítása.

Szomatikus nevelés feladatai:

- Higiénikus, esztétikus, gazdag tevékenységet kínáló környezet folyamatos biztosítása, karbantartása.
- Személyi higiéniára nevelés.
- A korszerű táplálkozás igényeinek megfelelő étrend, valamint a kulturált étkezés feltételeinek biztosítása.
- A motoros képességek fejlesztése a mozgásfejlesztő foglalkozások szervezettségének, és hatékonyságának fokozásával.
- A szabad levegőn való tartózkodás aktivitásszintjének növelése.

Szociálhigiénés nevelés feladatai:

Intézményünk napirendje rugalmas, lehetőséget biztosít előre nem tervezett, a gyermekek személyiségfejlődését szolgáló események, programok beépítésére. Napirendünkben csak a mozgásra nevelés, az étkezések és a délutáni pihenés időpontját határozzuk meg.

3.2. Napirend: szeptember 1-től május 31-ig

Időtartam	Tevékenység
7:00 – 9:30	Érkezés, játék, reggeli áhítat (elcsendesedés percei), egyéb szabadon választott tevékenység, mindennapos testnevelés egyéni, mikro-makro csop.os fejlesztések
9:30 – 10:00	Étkezés előkészítése, tízórai
10:00 – 11:45	Játék, kezdeményezések, fejlesztések testápolás, öltözés, levegőzés,

	egyéb szabadon választott tevékenység Hitre nevelés
11:45 – 12:30	Öltözés, étkezés előkészítés, imádság, ebéd
12:30 – 15:00	Testápolás, pihenés előkészítése, imádság, pihenés(elcsendesedés percei)
15:00 – 15:30	Testápolás, étkezés előkészítése, uzsonna
15:30 – 17:00	Játék, levegőzés, egyéb szabadon választott tevékenység, összevont játék

Napirend: június 1-től – augusztus 31-ig

Időtartam	Tevékenység
7:00 – 9:00	Érkezés, levegőzés, játék, egyéb szabadon választott tevékenység
9:00 – 9:30	Levegőzés, játék, egyéb szabadon választott tevékenység, reggeli áhítat,(elcsendesedés percei) mindennapos testnevelés, mosdóhasználat
9:30 – 10:00	Étkezés előkészítése, tízórai
10:00 – 11:45	Öltözés, levegőzés, játék, séta, egyéb szabadon választott tevékenység

11:45 – 12:45	Öltözés, étkezés előkészítése, imádság, ebéd
12:45 – 15:00	Mosdóhasználat, pihenés előkészítése, imádság, pihenés (elcsendesedés percei)
15:00 – 15:30	Mosdóhasználat, étkezés előkészítése, uzsonna
15:30 – 17:00	Levegőzés, játék, egyéb szabadon választott tevékenység, összevont játék

3.3 Heti rend megszervezésének alapelve:

A 3- 4 éves korosztálynál elsősorban a nyugodt, biztonságos légkör megteremtésére, megtartására, és a biztos szabály- szokásrendszer kialakítására törekszünk.

Heti rendjünkben legyen hely, idő és sok lehetőség az elmélyült játéokra.

Kötetlen tevékenységek egész rendszere hassa át egész napjukat. Kötelező a mozgásra nevelés, napi testedzés.

A 4- 5 évesek heti rendje igazodjon a gyermekek érési sajátosságaihoz. A gondos, körültekintő szokásrendszer kialakítása megalapozza a 4- 5 évesek tevékenységrendszerét.

A heti rendben kötelező foglalkozás a testnevelés, a napi testedzés. A többi tevékenységet a játékon belül szervezzük.

Az 5 - 6 - 7 évesek korosztályában a hét minden napján szervezünk foglalkozást. Kötelező a mozgásra nevelés és a napi testedzés. Az óvónő a tanulási formákat kötött vagy kötetlen formában szervezheti

A fejlesztések minden korosztályt érintenek, melyet óvodapedagógusok ill. külsős szakemberek végezhetnek szülői beleegyezéssel. Legyen az egyéni, mikro vagy makro csoportos. Lehet tervezett és lehet a gyermek igényeihez mérten időzítve. A fejlesztés időtartama is a gyermek „teherbírásához” igazodik.

Vallási nevelésünk tervezésénél is figyelembe kell venni a gyermekek fejlettségét. Pl a kicsiknél rövidebb intervallummal tervezünk, érzelmileg nem terheljük őket.

A témákat az évszakok mellett a katolikus ünnepek köré csoportosítva tervezzük ennek függvényében állítjuk össze a napi tevékenységeket is. A napi áhítat (elcsendesedés percei) lehetőséget biztosítanak a különböző témákról való véleménynyilvánításra.

Szervezett, tanulási formák:

Maximális időtartamuk hetenként

	3-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7 évesek
Kötetlen	Környezeti nevelés 1 Zenei nevelés 1 Vizuális nevelés 1 Irodalmi nevelés 1 Drámajáték 1	Környezeti nevelés 1 Zenei nevelés 1 Vizuális nevelés 1 Irodalmi nevelés 1 Drámajáték 1	
Kötött	Napi testedzés 15' Mozgásra nevelés 1	Napi testedzés 20' Mozgásra nevelés 1	Napi testedzés 30' Mozgásra nevelés 2
Kötött vagy kötetlen	Hitre nevelés	Hitre nevelés	Környezeti nevelés 2 Zenei nevelés 1 Vizuális nevelés 1 Irodalmi nevelés 1 Drámajáték 1 Hitre nevelés 2
Időtartam	15'	20'	30'

Napok > Korcsoport	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
3-4 éves Kötött fogl. Kötetlen fogl.	Irodalmi nev.	Vizuális nev.	Mozgásra nev. Hitre nevelés	Körny. megism.re nev.	Zenei nevelés
4-5 éves Kötött fogl. Kötetlen fogl.	Mozgásra nev. Hitre nevelés	Zenei nevelés	Körny. megism.re nev.	Vizuális nev.	Irodalmi nev
5-6 éves					

Szent Anna Óvoda
OM azonosító: 202431
3888 Vizsoly, Szent J.u.66.
E-mail: vizsolyovi@gmail.com

Pedagógiai Program

Kötött fogl. Kötött vagy kötetlen fogl.	Irodalmi nev. Hitre nevelés	Mozgásra nev. Körny. megism.re nev.	Zenei nevelés Hitre nevelés	Mozgásra nev. Vizuális nev.	Körny. megism.re nev.
--	--------------------------------	---	-----------------------------------	---	--------------------------

4.A PROGRAM TEVÉKENYSÉGKERETE

„Vedd észre, hogy a gyermeket nem lehet kényszerrel tanítani.

A puszta léted, a viselkedésed az, ami formálja.

Éreztesd meg vele , ami helyes, ami nem.

Ebből tanulja meg mi a jó és mi nem.

Támogasd és tégy meg mindent azért, hogyha felnő, elégedett és boldog legyen.”

/J. Wagele/

4.1.Gondozás és egészséges életmód

Az egészséges életmód kialakítása az óvodai nevelés alapvető feladata, melynek célja a gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Az óvoda a gyermek második otthona, ezért olyan feltételeket kell teremtenünk, amelyek a legjobban megfelelnek a gyermekek egyéni sajátosságainak. Az óvodában a helyes életritmust a napirend biztosítja. A napi életritmus, a rendszeresen megszokott, időben végzett tevékenységek visszahatnak az életfolyamatokra, így az egészséges testi és szellemi fejlődésnek is feltételei. A növekedés és a fejlődés egyik legfontosabb feltétele a táplálkozás. A gyermekek az óvodában háromszori étkezéssel napi tápanyagszükségletük kb. 65%-át kapják meg.

Étkezésnél illatokat, formákat érzékelnek a gyermekek. Ezek összekapcsolása sokoldalú megismerést tesz lehetővé. Célunk az, hogy a természetes étvágyukat keltsük fel, és nem az, hogy evésre kényszerítsük őket. Mivel óvodánk az ételt készen kapja, eljuttatjuk véleményünket, az ételt előállító intézményhez az étrenddel és az ételek minőségével kapcsolatban. – az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése.

Ügyelünk arra, hogy az étkezés mindig azonos időben történjék, közöttük 2 óra teljen el. Fontos az étkezések megszervezése és kulturált lebonyolítása. Az eszközök helyes fogása, a kéz apró, finom izmainak erősödését eredményezi.

Étkezésnél figyelembe vesszük a gyermekek egyéni étvágyát, igényét.

Törekszünk arra, hogy megkedveltessük velük az új ízeket. Segítjük azokat a gyermekeket, akik még nem tudnak önállóan enni.

A **testápolás** a gyermek egészségének védelmét, testünk, ruházatuk gondozását, szükség szerinti tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakítását szolgálja. A testápolási műveletek az óvónő és a gyermek közötti bensőséges kapcsolat elmélyítését is elősegítik. Ügyelünk a gyermekek hajának, körmeiknek a tisztaságára, ápolására. Óvodánk minden csoportjában szokássá vált a fogmosás. A gyermekek a mosdót, WC-t szükség szerint használják.

A gyermekek fokozatosan jutnak el odáig, hogy önmagukkal, ruházatukkal, használati tárgyaikkal kapcsolatban igényeljék a rendet, tisztaságot.

A különböző testrészekkel végzett feladatok összekapcsolása megnevezésükkel, mozgásukkal hatékonyabban alakítja a testfogalom megjelenését. Cselekvés és beszélgetés közben megismerik a testápolást szolgáló eszközöket és használatukat.

Az **öltözködés** védekezés az időjárás változásai ellen. Öltözködés közben tapasztalatokat szerez a gyermek a műveletek sorrendjéről, és arról hogyan könnyebb a végrehajtás.

A szülőket arra kérjük, hogy a gyermekek öltözéke célszerű, a gyermekek önállóságával és az óvodai étellel összhangban legyen. Minden gyermeknek legyen tartalék ruhája. Ügyelünk arra, hogy az óvodában ne viseljenek papucsot, mert ez balesetveszélyes és lúdtalpat okozhat.

A sokféle rendszeres **mozgás**lehetőség kedvezően befolyásolja az egész szervezet fejlődését. A gyermek mozgásigényének kielégítését a testnevelés foglalkozásokon és a szabadban végezhető különböző mozgásos tevékenységek szolgálják, melyeket részben a gyermekek szabadon választanak, részben az óvónő kezdeményez. Az önállóan kezdeményezett játékok olyan mozgásformák elvégzésére is készítetik a gyermekeket, amelyektől egyébként idegenkednének.

Ehhez adunk a gyermekeknek ötleteket, pl.: versenyfutás, labdadobás, különböző szerekre fel- és lemászás, ugróiskola, kiskapura rúgás stb.

A játék és a kirándulások a mozgásigény kielégítésén kívül együttes élményt is jelentenek a csoport számára. Séta alkalmával hagyunk időt a nézelődésre, tapasztalatgyűjtésre. Párosával csak addig járnak a gyermekek, amíg a biztonságos közlekedés megkívánja azt. A séta alatt arra törekszünk, hogy a légkör oldott, beszélgetésre ösztönző legyen. A természet és a környezet védelmére minden alkalommal ügyelünk. Fontos, hogy minél több időt töltsenek a gyermekek a szabad levegőn.

A testi, szellemi és lelki regenerálódás egyik legfőbb eszköze a **pihenés**. Az óvodában kb. 2-2,5 órát pihennek a gyermekek. Pihenés közben fontos a friss és oxigén dús levegő.

Az **egészségvédelem** az óvodapedagógus fontos feladata. Az anamnézis felvétele közben-szülővel való közvetlen beszélgetés - óvodai közösségbe kerülést nem akadályozó betegségek regisztrálása, figyelemmel kísérése, alapvető tennivalók elsajátítása és a gyermek fiziológiás szükségletének biztosítása. Éves rendszerességgel kerül sor az orvosi, védőnői szűrésekre, melyek megszervezésében, lebonyolításában részt vesznek az óvodapedagógusok. A tapasztalt eltéréseket is jelzi az óvónő a gyermekorvosnak, pl.: érzékszervi funkciók csökkenése.

Az óvoda udvarán a nyári, erős napsütés ellen a fák által árnyékolt területeket napernyők, nyitott oldalú sátrak felállításával növeljük. Figyelünk arra, hogy a játékok, tárgyak esztétikusak legyenek, feleljenek meg a gyermekek testméreteinek és a balesetvédelmi szempontoknak.

A balesetek megelőzése az óvoda minden dolgozójának fontos feladata. Az udvaron lévő tárgyak, játékeszközök önmagukban is jelenthetnek veszélyt, pl.: hinta, mászóka, csúszda, így ezeken a helyeken fokozottabb felügyelet szükséges.

Az egészséges életmód megalapozója a család és az óvoda együtt. Ezen belül elengedhetetlen a **mentálhigiéné**, a lelki egészség védelme. A gyermekkorban elszenvedett pszichés sérülések nagymértékben befolyásolják az egyént felnőtt korban is. Mindig olyan feladatot adunk a gyermekeknek, olyan tevékenységeket szervezünk számukra, melyek nem haladják meg teherbíró képességüket. Tehát a gyermekek testedzése mellett a lelki egészségükre is ugyanolyan figyelmet kell fordítani.

Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;

Az egészséges életmódra nevelés gyakorlati megvalósítására programot dolgoztunk ki, lásd mellékletben.

A fejlesztőprogram alkalmazása a gondozás és egészséges életmód terén:

▪ Mozgásfejlesztés

- Finommotorika fejlesztése: étkezési eszközök fogása, gombolás, cipőfűző megkötése.
- Szem-kéz-, szem-láb koordináció fejlesztése: önkiszolgálás, terítés.
- Egyensúlyérzék fejlesztése: a tálalóról az eszközök, pl.: teli kancsó elvitele.
- Nagymozgás fejlesztése: járás.

▪ Testséma fejlesztés

- Testrészek ismerete: tisztálkodás, öltözködés, étkezés közben az ujjak funkciójának gyakorlása.
- Testkoordináció fejlesztése: terítésnél szimmetria, oldaliság fejlesztése.
- Testfogalom kialakítása: tisztálkodás, öltözködés, terítés, étkezés.

▪ Percepció fejlesztése

- Vizuális memória fejlesztése: étkezésnél, öltözködésnél, testápolásnál a tárgyaknak, eszközöknek a helye.
- Tapintásos észlelés fejlesztése: eszközök megfogása, mosakodás.
- Térpercepció fejlesztése: téri irányok gyakorlása.
- Keresztszatórnák fejlesztése: a látott és hallott információk összekapcsolása.

▪ Verbális fejlesztés

- Teríték helyének, ételek nevének, térirányok, testrészek, öltözködés sorrendjének megnevezése.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- A tárgyakat, eszközöket megfelelően használják. Figyelnek **az** étkezés higiénéjára.
- Önálló terítés – asztalterítő, evőeszközök, tányérok, poharak, szalvéták elhelyezése, teríték leszedése.
- Önálló, biztos folyadéköntés.
- Nevezzék meg az ételeket és az ízeket.
- Testápolásnál a hallott insrukciónak alapján legyenek képesek a feladatot elvégezni, önmagukon ellenőrizni és javítani.
- A fogápoló szerek tisztántartására figyeljenek oda.
- Önállóan öltözködjenek, a helyes sorrend betartásával. Cipőfűző megkötése, gombolás, patentolás, stb.
- A cipőket, levetett ruhákat összehajtogatva, tegyék a megfelelő helyre. A kifordított ruhadarabokat önállóan fordítsák vissza.
- Képesek felmérni az adott eszköz balesetveszélyességét, s így azt elhárítani, kikerülni.

Érzelmi nevelés, közösségi nevelés egyéni bánásmód, szocializáció

A szocializáció a nevelési folyamat alapvető, átfogó kerete, gyakorlati módszere, mely lehetővé teszi a társadalom szempontjából értékes tulajdonságok alakítását.

Célunk: olyan óvodai légkör kialakítása, melynek minden tevékenységét a gyermekek gazdagon éljék át, s tudjanak alkalmazkodni egymáshoz és a felnőttekhez. Érzelmileg kiegyensúlyozott, társas kapcsolatok kialakítására, a másság elfogadására képes, közösségi életre alkalmas, tiszteltudó gyermekek nevelése.

Feladataink:

- A gyermek személyiségének sokoldalú fejlesztése: közösségi életre történő felkészítése.
- Barátságos légkör, otthonos, szeretetteljes életkörülmények biztosítása /hagyományok: névnapok, születésnapok, stb./
- Az óvónő-gyermek, és a gyermek-gyermek kapcsolatainak alakítása terén
  - Érzelmi kötődés elmélyítése
  - A felnőttek körében azonos pedagógiai nézetek kialakítása
  - Egymás iránti érdeklődés felkeltése
  - Felelősségérzet, kötelességtudat fejlesztése
  - Konfliktusmegoldó- és tűrőképesség alakítása.
- A gyermek társas szükségleteinek kiegyenlítése terén
  - Sokszínű tevékenység biztosítása
  - Közös élmények /kirándulások, ünnepek/
  - Szokások, szabályrendszer kialakítása
  - Rugalmas napirend
  - Értelmes fegyelem kialakítása.
- A beszoktatás rendszere
  - Előzetes családlátogatás
  - A szülő is részt vehet a beszoktatásban
  - A gyermekek kezdetben magukkal hozhatják kedvenc játékukat
  - A már óvodába járók felkészítése az újonnan érkező gyermekek fogadására.
- Sajátos törődést igénylő gyermekek nevelése
  - Egyéni bánásmód, differenciálás, a másság elfogadása. Különös gondot fordítunk a következő esetekre:
    - Retardált gyermekekre
    - Félénk, visszahúzódó, szorongó gyermekekre
    - Túl mozgékony, dacos, erőszakos gyermekekre
    - Bohóckodó, passzív gyermekekre
    - Szociálisan hátrányos gyermekekre
    - Kiemelkedő képességű gyermekekre.

Az előző esetekben jelzett problémák megoldása érdekében szükséges kapcsolatfelvétel:

- A szülővel
- Gyermekvédelmi felelőssel
- Családsegítő Szolgálattal

- Nevelési Tanácsadóval
- Fejlesztő pedagógusokkal, pszichológusokkal.

4.2. Érzelmi, erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés, szocializáció

Alapelv: A gyermek, mint egyén találja meg helyét a közösségben.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A nevelési folyamatban **célunk** a gyermek szociális személyiségjegyeinek fejlesztése az egészségügyi szokások területén, alapvető udvariassági szokások területén, valamint a tevékenységhez kötődő együttműködési formákban.

Váljék a gyermek igényévé a csoporttal való együttműködés, ugyanakkor, ha arra van igénye, egyedül is tevékenykedhessen és ilyenkor a többiek alkalmazkodjanak hozzá.

A kisgyermek életkori sajátosságát szem előtt tartva, teret engedünk az egyéni sajátosságok felszínre kerülésének és az egyéni bánásmód fokozottabb érvényesítésének.

Arra törekszünk, hogy a gyermek érjen el megfelelő fejlettségi szintet:

- Engedelmességi szintet
- Elfogadási szintet
- Belső érettségi szintet

Fejlődjön a gyermek közösségben elfoglalt helye:

- Interperszonális kapcsolatai
- Kontaktusteremtő és tartó képessége
- Együttműködési képessége
- Kommunikációs, nyelvi kifejező képessége

Fejlődjön a gyermeknek a tevékenységhez való viszonya:

- Kudarccsökkentés- levezetés
- Eredményre való törekvés
- Konfliktusmegoldó képesség
- Alkalmazkodó képesség
- Szervezőképesség

A gyermek fejlődése, társas kapcsolatainak alakulása, a közösségi élet tevékenységek rendszerében valósul meg. A közösségi élet tartalma élményekben, kapcsolatokban formálódik. Óvodánkban a rendszeresen ismétlődő tevékenységek hagyományá válnak.(lásd: az óvoda hagyományai, ünnepei).

Érzelmi biztonság kialakítására, a tevékeny szükséglet kielégítésére törekszünk.

A közösségi nevelésünk az óvodai nevelési folyamat alapvető, átfogó kerete. Biztosítja a gyermekek fejlődéséhez szükséges tevékenységi formákat és társas kapcsolatokat.

A közösségi nevelés segíti és serkenti a szocializációt és szélesíti a gyermekek bevezetését a társadalmi környezetbe. Eljuttatja a gyermekeket az együttléttől az együvé tartozásig és az együttműködésig, az „én”-től a „mi” tudatának kialakulásáig.

Pedagógiai Program

A gyermekekben kialakulnak az együttéléshez szükséges készségek, jártasságok és erősödnek erkölcsi, akarati tulajdonságaik (önfegyelem, figyelem, önismeret). Fokozódik a gyermekek aktivitása, önállósága, nyitottabbá válnak és képesek az adott tevékenységek elvégzésére.

Óvodapedagógus feladatai:

- Az anyás–apás befogadással teremtse meg a lehető legnyugodtabb feltételeket a gyermek közösségbe való beilleszkedéséhez.
- Teremtse meg az ideális fogadás feltételeit (Jel választása, otthonról hozott kedvenc tárgyak, mondóka, vers.)
- Ismertesse meg a gyermekekkel a csoportszobát, barátságos és vonzó játékfeltételeit.
- Beszéljék meg az óvodakezdés ütemezését
- A csoport mindkét óvónője látogassa meg otthonában a gyermekeket.
- Készítsen anamnézist a gyermekről és kérje meg a szülőket, hogy mutassák be gyermeküket írásos formában.
- A gyermek sajátos szokásait megjegyzés nélkül fogadják el, érvényesítsék az elfogadás elvét.
- Figyelje meg a gyermeket a befogadási időszakban, tapasztalatait rögzítse.(Hogyan szokta meg az új környezetet, hogyan vált el a szülőtől, választott-e magának játéktevékenységet, hogyan alakult a kapcsolata az óvónőkkel, hogyan illeszkedett be az óvodai életritmusba, mi okozott számára örömet vagy nehézséget, hogyan reagált társaira.)
- Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkör megteremtésével segítse a gyermekek társas kapcsolatainak alakítását, „én tudatának”, „én érvényesítő” törekvéseinek fejlődését.
- Szülői értekezlet keretében tájékoztassák a szülőket az óvoda napi életéről, arról hogy milyen téren számítanak segítő munkájukra, mutassák be az óvoda nevelési törekvéseit.
- Alakítson ki a gyermekek által jól követhető szokás és szabályrendszer (viselkedési normák, erkölcsi szokások).
- Kísérje figyelemmel a közösségen belül az egyes gyermekek fejlődési ütemét.
- Alakítsa ki saját csoportja hagyományait, szokásrendszerét, jelképrendszerét, amely mélyíti a gyermekek összetartozását, együttérzését.
- Biztosítson a gyermekek számára saját tároló helyet, ahová eszközeiket, játékaikat „értékeiket” betehetik, önállóan kezelhetik.
- Vegye figyelembe a gyermekek egyéni képességeit, tempóját, szokásait.
- Kiemelten figyeljen azokra a gyermekekre, akiknek fejlődését negatív hatások, társadalmi- kulturális hátrányok gátolják.
- Működjön együtt a családdal, a gyermekvédelmi szolgálattal, a nevelési tanácsadóval, családgyógyozóval, a veszélyeztetettség enyhítése, a hátrányok csökkentése miatt.
- Segítse a gyermekbarátságok kialakulását.
- Segítse a gyermekeket abban, hogy elfogadják eltérő képességű és tulajdonságú társaikat
- Szervezzon közös tevékenységeket a gyermekek és a családok számára.

- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

Gyermekek tevékenységei:

- Játszanak.
- Munkát végeznek.
- Kommunikálnak.
- Viselkedési modelleket vesznek át.
- Társas kapcsolatokat alakítanak ki.
- Normatív szabályokat sajátítanak el.
- Együttműködnek a felnőttekkel.
- Bizalommal vannak a felnőttek iránt.
- Ünnepeken, közös rendezvényeken vesznek részt.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- A kialakult szokások a gyermekek igényévé válnak, amelyeknek természetes módon tesznek eleget.
- Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez.
- Egymást figyelmeztetik a szabályok megszegése esetén.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- Konfliktushelyzetben társaikkal egyezkednek.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt.

- A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják.
- Igényükké válik a tevékenységekben való részvétel és együttműködés.
- A tevékenységeket türelmesen, a megbeszéltek alapján befejezik.
- Képesek nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatják a felnőtteket, társaik közléseit.
- Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.
- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Értékelik saját tetteiket és az eléjük tárt magatartási példákat.
- Érvényesítik kezdeményezőkézségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.

2019.09.01-től nevelőtestületünk bekapcsolódott a **Boldog Óvoda programba, boldogság percek,-órák** tartásával, amelyet csak részben alkalmazunk. Ez a program illeszkedik a katolikus nevelésünkhöz, hiszen a mi feladatunk is majd boldog, kiegyensúlyozott felnőtteket nevelni. Elsősorban a középsős és nagycsoportos korú gyermekeknél alkalmazzuk a program lépéseit. Csoportjainkban rendszeresen alkalmazva, igazodva a napirendhez használjuk fel a játékos feladatokat. A gyermekekkel „elcsendesedés percek” alkalmával érzékenyítő gyakorlatokat végzünk, mely magában foglalja az egymásra és önmagunkra való odafigyelést, egymás mondanivalójának tiszteletben tartását, meghallgatását. Beszélgetés során, aki igényli,

hangot adhat véleményének, megoszthatja gondolatait, melyekre reagálhatunk. Ezzel a gyermekek megtapasztalják, hogy bátran beszélhetnek bármiről, lehet véleményük, élményeiket (akár vidám, akár szomorú) meghallgatjuk, megbeszéljük. Továbbá gyermekek empátiás képességét erősítve, biztatjuk, vagy épp együtt örülünk az elhangzottaknak. Nagy gondot fordítunk ezen alkalmakkor a testi kontaktus közösségformáló erejének is. Egy-egy érintést, ölelést, kedves gesztust adunk. Kiemelt figyelmet fordítunk a testbeszédre is. Így megtanulják elsajátítani, hogy nem csak szavakkal kommunikálhatunk és fejezhetjük ki érzéseinket.

Kiemelt feladatok:

- a 3-6 éves gyermekek korosztályában módszertani segítség, új ötletek befogadása a boldogságra való képesség erősítésére, kibontakoztatására.
- Pozitív énkép kialakítása, a feladatok, játékok segítségével a szeretet, magabiztosság, egymásra való odafigyelés, önmagunk és társaink tiszteletének erősítése.
- Egy optimista, bizakodó életszemlélet alakítása, derűs, vidám hangulatú mindennapok biztosítása.
- A szeretetteljes, vidám légkör nagyban hozzájárul a gyermekek pozitív pszichés fejlődéséhez, ezáltal kihat egészségükre, szomatikus fejlődésükre egyaránt.

Célok: Az életben nap, mint nap problémák, kihívások elé kerülnek gyermekeink is, melyeket elkerülni nem tudunk, nem is szükséges. A gyermekeket meg kell tanítanunk az eléjük kerülő élethelyzetek minél könnyebb megoldására.

- Életszemlélet alakítása ez, mely iránymutatást adhat a pozitív, gördülékenyebb megoldási lehetőségek előhívására, megfogalmazására.
- A gyermekek magabiztossága, bizalma, lelki egészsége nagyobb esélyt teremthet a problémák stressz mentes, hatékonyabb kezelésére.

A Boldogságóra Program 10 egymásra épülő témából áll, s ezek fokozatosan tárják a csoport, gyermekek elé a boldogság sokféle lehetőségeit, területeit, az arra való törekvés feltételeit. Témakörök: • Boldogságfokozó hála • Optimizmus gyakorlása • Kapcsolatok gyakorlása • Boldogító jó cselekedetek • Célok kitűzése és elérése • Megküzdési stratégiák • Apró örömök élvezetek • Megbocsátás • Testmozgás • Fenntartható boldogság

Csatlakoztunk a programhoz, mivel:

- Úgy gondoljuk, a program nagyszerű lehetőséget biztosít új ötletek, módszertani támogatás biztosítására.
- Hisszük, hogy, a pozitív megerősítés nagy hatással van a gyermekek önismeretének fejlődésére, társas kapcsolataira, azok elmélyítésére, valamint az egészséges lelki fejlődésük biztosítására.
- A gyermekek iránymutatást kaphatnak annak megsegítésére, hogy a mindennapokban, élethelyzetekben könnyebben boldoguljanak.
- A program jótékonyan hat a csoport-szellem, a „mi-tudat” alakulására, erősítésére.
- Minden gyermeknek joga van boldognak lenni, minél könnyebben kezelni a különböző helyzeteket, a gyermekkorban beivódott minták maximálisan kihatnak felnőttkori életükre is.
- Fontosnak tarjuk a gyermekek értelmi nevelésén túl az érzelmi intelligencia fejlesztését.
- A játékokon keresztül tudjuk a gyermekek szorongásait, gátlásait feloldani és az önbizalmát, önbecsülését növelni.
- Játékosan ismertetjük meg őket a legfontosabb emberi értékekkel.

- Felismertetjük belső értékeiket, fejlesztjük személyes erősségeiket. mert minden gyermeknek jár a boldogság! Hiszünk abban, hogy a Boldogságóra program által hozzájárulunk a gyermekeink pozitív lelki fejlődéséhez és belső jóllétéhez.

Célunk hosszú távú. Komplex!

4.3. Anyanyelvi nevelés, kommunikáció:

Célunk, hogy a szocializáció folyamatában a beszéd, a kommunikáció, a gyermek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának legfőbb eszköze legyen. A kreatív interakciós képesség alakuljon ki. A szocializációt segítse elő, a családi nevelést egészítse ki. Segítse az iskolai alkalmasság kialakulását, előzze meg az iskolai kommunikációs kudarccokat.

A kommunikáció által erősödjék a gyermek biztonságérzete, növekedjék tájékozottsága, gazdagodjanak ismeretei, kapcsolatai, fejlődjön beszédkésztsége, anyanyelvi kultúrája.

Az óvodában a gyakorlás lehetőségeit több formában is megtalálhatjuk:

- spontán kommunikációs helyzetekben
- tervezett, de dominánsan nem kommunikációs tevékenységekhez kapcsolódó, az óvodapedagógus által irányított helyzetekben
- olyan szervezett tevékenységekben, amikor kifejezetten kommunikációs képességfejlesztés a célunk

Óvodapedagógus feladatai:

- Beszéde legyen követésre méltó, kifogástalan.
- Mondatszerkesztése legyen egyszerű, de változatos.
- Tartózkodjon a túl erős és a túl halk, monoton beszédétől.
- Törekedjen a szemléletességre, a képszerű kifejezések alkalmazására
- Fejlessze a gyermekek gondolkodását, ösztönözze beszédre őket.
- Hallgassa meg a gyermeket.
- Válaszoljon a gyermekek kérdéseire, elégítse ki a kíváncsiságukat.
- Figyeljen arra, hogy a gyermekek beszédkedve fennmaradjon.
- Ismerje meg a család anyanyelvi kultúráját.
- Figyeljen a családban előforduló beszédhibákra.
- Hívja fel a szülők figyelmét az otthoni beszélgetések fontosságára.
- Ismerje meg az óvodába kerülő gyermekek szókincsét.
- Szűrje ki a beszédhibás gyermekeket, kérje szakember segítségét.
- Legyen türelmes, érdeklődő, figyelmes és közvetlen, legyen képes a gyermekekkel meghitt beszélgetést folytatni.
- Törekedjen arra, hogy a gyermekek egymás beszédét figyelemmel kísérik.
- Közvetítse érzelmeit metakommunikatív elemekkel.
- Fejlessze a gyermekek metakommunikációs készségét.
- Bővítse aktív és passzív szókincsüket.
- Fejlessze beszédértésüket, mondatalkotási készségüket.

- Késztesse a gyermekeket gondolatainak, érzelmeinek, szükségleteinek, kívánságainak szóbeli kifejezésére.
- Törekedjen arra, hogy a gyermekek tevékenysége során kialakuljon a párbeszéd, az egymásra figyelés.
- Érje el, hogy a gyermekek az udvarias beszédformákat használják.
- Kezdeményezzen hangfejlesztést szolgáló játékokat.
- Használja a bábjátékot, mint az anyanyelvi nevelés egyik fontos eszközét.
- Törekedjen arra, hogy a gyermekekben kialakuljon az igény és képesség a beszéd kapcsolatokon alapuló együttműködésre.
- Gondolja át az anyanyelvi nevelés feladatait, az egyes nevelési tartalmak területén.
- Segítse a gyermekeket, a másság elfogadásában
- Fejlessze a gyermekek képességét.
- Önálló versmondásra, mesélésre ösztönzés,
- Nemzeti, keresztényi tudat erősítése,
- Bibliai történetek hallgatása,
- Ünnepek értékének növelése,
- A könyv szeretetére, olvasóvá nevelés,
- Saját vers- és mesealkotásra, annak mozgással, ábrázolással történő kifejezésére ösztönzés.

Gyermekek tevékenységei:

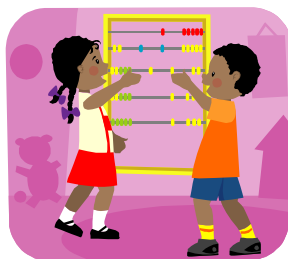
- Beszélgetést kezdeményeznek a felnőttekkel, társaikkal.
- Az együttes tevékenységek alkalmával kérdeznak, beszélgetnek, hallgatják az óvónőt és társaikat.
- Játék közben beszélgetnek.
- Szerepet vállalnak.
- Mesélnek, báboznak, mondókáznak, verset mondanak.
- Képeskönyveket nézegetnek.
- Halandsáznak.
- Anyanyelvi játékokat játszanak.
- Megbeszélnek a munkafolyamatokat, használják a munkafolyamatokhoz kapcsolódó fogalmakat, kifejezéseket.
- Értékelik egymás munkáját.
- Használják a környezetükhöz kapcsolódó fogalmakat, kifejezéseket (jelzők, névelők stb.)
- Megértik a felnőttek kérdéseit, magyarázatait.
- A kérdésekre válaszolnak.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén:

- Összefüggően beszélnek, bátran nyilvánítanak véleményt, elbeszélésük folyamatos.
- A feltett kérdésekre pontosan, adekváтан felelnek.
- Motiváltak a szóbeli közlésre.
- Képesek a hallott szöveg megértésére.
- Ismerik és alkalmazzák a téri irányokat és az idő múlását jelölő kifejezéseket.
- Képesek ok-okozati összefüggések megfogalmazására, következtetések levonására.

- Szókincsük életkoruknak megfelelő.
- Beszédhelyzetekben megfelelő beszédfordulatokkal és viselkedési formákkal teremtik meg és tartják fenn a kapcsolatot.
- Figyelmesen végighallgatják társaikat és a felnőtteket.
- Helyesen használják a névmásokat, névutókat, igeidőket és igemódokat.
- Beszédük megfelelő sebességű, jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyozású, hanglejtésű.
- Beszédüket természetes gesztusokkal, arcjátékkal kísérik.
- Minden beszédhangot tisztán ejtenek.
- A természeti és társadalmi környezetükből szerzett tapasztalatokat, élményeket emlékezetükben felidézik.
- A testi neveléshez kapcsolódó kifejezéseket ismerik.
- A tanult mondókákat, verseket, meséket felidézik, eljátsszák.
- Örömmel énekelnek.
- Alkotás közben beszélgetnek, énekelnek, mondókáznak.

5. A PROGRAM TEVÉKENYSÉGFORMÁI

5.1. Játék, érzelmi, erkölcsi nevelés:

A fejlődésnek természetes közege, alapvető tevékenységi formája és leghatékonyabb eszköze. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játék kapcsolat kialakulását ill. biztosítja az élményszerű elmélyült gyermeki játék kibontakozását.

Célja:

Az egészséges életmód alakítása terén elégítse ki a gyermek mozgásigényét, pszichikus szükségleteit, segítse elő a gyermek alkotóvágyát, feszültség, félelem oldását, önállósodási vágyát, élmények feldolgozását.

Az érzelmi nevelés a szocializáció terén jelenjen meg a gyermek játékában az empátia, az elfogadó magatartás, az öröm a szeretet, a kedvenc játék átadása, az élmények.

Az értelmi nevelés terén fejlődjön a gyermek beszédképessége, kommunikációs képessége, fogalomismerete, önállósága, magatartása, logikus gondolkodása.

A gyermek legegységesebb szükséglete, létformája, ezen keresztül fejlődik egész személyisége, alakul erkölcsi értékítélete, a játék a normák – értékek - szabályok alakításának egyik színtere.

Pedagógiai Program

Célunk hogy a nyugodt, derűs, elfogadó, támogató légkörben, valódi értékeket közvetítő közösségben, társas helyzetekben követendő mintákkal alakítsuk az egyéni és a közösségi élet összehangolásához szükséges képességeket.

Az együttélés és együttműködés képességek

- nyílt kommunikáció
- tolerancia
- konfliktuskezelés
- mások iránti tisztelet, megbecsülés
- konszenzusra való törekvés
- szituáció érzékeny viselkedés

Kapcsolatteremtő, - fenntartó, - megszakító érintkezési képességek

- A norma elfogadás és szabálykövetés

A személyiség autonómiájának erősítése és a közösségi beállítódás egyensúlyát biztosító képességek:

- Önismereti képességek, személyiséghatárok, önmegvalósítás
- Az ambíciózus törekvések megvalósítását segítő képességek; motiváció, akarat, erőfeszítés.
- Az értékválasztás attitűdjei:- pozitív példák követése, - ítéletalkotás

Óvodapedagógus feladatai:

- Teremtse meg azokat a feltételeket, helyzeteket, amelyek hatással vannak a játékra, amelyektől függ a játék.
- Biztosítson minden gyermek számára, hogy az érzelmi alapú élmények folyamatos töltekezésével, a gyermek egyéni vágyai és ötletei- a kötetlen, széles skálán mozgó játéklehetőségekben- kibontakozhassanak.
- Igyekezzen pozitív fordulatot adni a játéknak, ha a játék tartalma nemkívánatos viselkedési formák kialakulását váltja ki.
- Az óvónő maga is tudjon és szeressen játszani.
- Változatos játékok szervezésével érje el, hogy a gyerekek szívesen tartózkodjanak a szabadban. Vigyenek magukkal elegendő, szabadban használható játékszert, hogy játékuik tartalmas legyen.
- Ismerje meg az óvónő a gyermekek otthoni játékfeltételeit.
- Kísérelje meg felébreszteni a szülők igényét a gyermekükkel való együttjátszásra.
- Az óvónő jelenléte- szükség esetén védelmet nyújtó magatartása- adjon biztonságot az agresszív vagy szorongó gyermekeknek.
- Vonja be a játékba a félénk, bátortalan, passzív, vagy a csoportba újonnan érkező gyermekeket.
- Biztosítsa a gyermekek számára az életkoruknak megfelelő játékszereket.
- Engedje, hogy a gyermekek játékában az egészséges versengés is jelen legyen.
- Biztosítsa az óvónő a tanulás legfőbb eszközét, a játékot.

- Segítse a gyermekeket a tapasztalatszerzésben.

A jó játék feltételei:

Léghkör:

- Biztosítson a gyermekek kiegyensúlyozottságához, közösségi életük fejlődéséhez nyugodt légkört.
- Törekedjék arra, hogy sokféle játékot szervezhessenek önállóan.
- Segítse elő a konfliktusok önálló megoldását.
- Serkentse a közös játék kibontakozását, fejlődését, az együttjátszás igényének felébresztését.

Hely:

- Alakítson ki állandó és ideiglenes játszóhelyeket, meghitt kuckókat.
- Teremtsen helyet az asztali és építőjátékokhoz.
- Biztosítson helyet az elmélyült játékhoz csoportszobában és az udvaron.
- Szoktassa a gyermekeket arra, hogy saját elképzeléseik alapján önállóan alakítsanak ki játszóhelyeket, majd rendezzék vissza az eszközöket.

Idő:

- Tegye lehetővé, hogy a játékra biztosított idő, a nap minden időszakában lehetőleg összefüggő legyen.
- Tartsa szem előtt, hogy 3- 4 éves korban étkezés, tisztálkodás, alvás kivételével minden időt játékra fordítsanak.
- Biztosítsa a 4- 5- 6- 7 évesek számára, hogy több napon keresztül folytathassák játékaikat.

Eszköz:

- Biztosítson olyan eszközöket, amelyek ösztönzik, motiválják a gyermekek játékát.
- Tegye lehetővé a 3- 4 évesek számára, hogy kedvenc játékaikat behozhassák az óvodába.
- Fordítson figyelmet a balesetveszélyes és megrongálódott játékok kiiktatására, javítására.
- Tegye lehetővé, hogy a különböző játékeszközöket, különböző célra használhassák fel.
- Törekedjen a természetes alapanyagú játékok beszerzésére.

A játék az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenysége, melynek fajtái: a gyakorló, szerep, szabályjáték, barkácsolás, dramatizálás, bábozás, építő-konstruáló játék.

Gyermekek tevékenységei:

- Önállóan választják a játékeszközöket.
- Játékos cselekvéseket ismételgetnek.
- Kialakítják a játékhoz szükséges helyet.
- Szerepeket vállalnak.
- Átrendezik a csoportszobát.
- Szabályokat tanulnak, gyakorolnak.
- Értelmi képességeket fejlesztő játékokat játszanak.
- Barkácsolnak.
- Dramatizálnak, báboznak
- Építenek, konstruálnak.

- A játékeszközöket a helyére teszik.

A fejlődés jellemzői:

▪ **Gyakorló játék:**

3- 4-éves korban:

A gyermekek a játékos mozgást mindig ugyanabban a formában, ugyanolyan szabályok szerint ismétlik, ezekhez a szabályokhoz ragaszkodnak.

Máskor valamilyen maguk alkotta játékszabály szerint játszanak a hangokkal, szavakkal, dallamokkal, játékszerekkel, eszközökkel, homokkal, vízzel stb.

4- 5- 6- 7 éves korban:

A gyakorló játék csak akkor jelentkezik, ha a gyermek fejlődésében lemaradt, képességei fejletlenek, tapasztalatai, élményei szegényesek, vagy új játékszerrel ismerkedik. Konstruációs és szerepjáték elemeként is jelentkezhet.

▪ **Szerepjáték:**

3- 4-éves korban:

A gyermekek elsajátítják, és már betartják a játékszerekkel és az együtt játszással kapcsolatos elemi szabályokat.

Képesek olyan szerepjátékok kezdeményezésére és eljátszására, amelyek egyszerű cselekvéseket és kapcsolatokat tartalmaznak.

Szerepjátékukat jellemzi a gyakori szerepcseré és az eszközökhöz való ragaszkodás.

4- 5 éves korban:

Szerepjátékukat a szerephez való kötődés jellemzi, képesek a cselekvések összehangolására.

Képesek az egyszerűbb, közös játékok megszervezésére, a szükséges játékszerek kiválasztására.

5- 6- 7 éves korban:

Alkalmazkodnak a játék szabályaihoz. Vállalják a kedvezőtlenebb szerepeket is.

Tudnak vezetni, a játszótársaikhoz alkalmazkodni.

Önállóak a játék előzetes, közös tervezésében, a szerepek kiválasztásában, a játékszerek és eszközök megválasztásában, a szabályok betartásában.

▪ **Szabályjáték:**

3- 4 éves korban:

Olyan szabályjátékokat játszanak, amely mozgásszükségeiket kielégíti, szabályai egyszerűek, nincs benne kötöttség.

4- 5 éves korban:

Örködnek a szabályok betartása felett, a győzelem elérése érdekében a gyermekek egyéni kívánságaikat egyeztetik társaik érdekében.

5- 6- 7 éves korban:

Bonyolultabb szabályjátékok megtanulására és gyakorlására is képesek.

Szívesen játszanak nagyobb ügyességet vagy nagyobb szellemi erőfeszítést igénylő szabályjátékokat.

Figyelmeztetik egymást a szabályok betartására.

Megjelenik játékukban az egészséges versengés.

▪ **Barkácsolás:**

3- 4 éves korban:

Kevésbé munkaigényes, kiegészítő játékszereket készítenek.

4- 5 éves korban:

Segítenek az óvónőnek a játékok megjavításában.

Egy- egy játékhelyzethez szükséges eszközöket elkészítenek.

5- 6- 7 éves korban:

A gyermekek egy- egy esetben maguk kezdeményezik, a maguk által választott módon és eszközökkel.

A létrehozott eszközt használják játékukban.

▪ **Dramatizálás, bábozás:**

3- 4 éves korban:

Érdeklődve figyelik a bábu mozgását, van kedvenc bábujuk.

5- 6- 7 éves korban:

Meséket, történeteket játszanak a bábukkal.

Bábjátékhoz egyszerű eszközöket készítenek.

▪ **Építő- konstruáló játék:**

3- 4 éves korban:

Összerakosgatnak, szerkesztenek, építenek.

5- 6- 7 éves korban:

A konstruáló, építő játékelemekből játékszereket készítenek.

Alkotásaikat önállóan, sok egyéni ötlet alapján hozzák létre.

A fejlesztőprogram alkalmazása a játék terén:

▪ **Mozgásfejlesztés**

- Nagymozgások fejlesztése: fogójáték alatt, mászókézés
- Egyensúlyérzék fejlesztése: hintázásnál
- Szem-kéz koordináció fejlesztése: építő- és kirakó játéknál
- Szem-láb koordináció: ugróiskola játszásánál.

▪ **Testséma fejlesztés**

- Személyi zóna alakítása: „papás-mamás” szerepjáték során
- Testrészek funkciójának fejlesztése: „orvosos” játék által
- Testfogalom elmélyítése: babafürdetésnél
- Tárgyhoz viszonyított testhelyzet: építésnél

▪ **Percepciófejlesztés**

- Térpercepció: a bútorok felhasználása, mozgatása játék során
- Vizuális észlelés fejlesztése: memória-játékokkal
- Alaklátás, formaállandóság: várépítés során
- Keresztcsatornák fejlesztése

▪ **Verbális fejlesztés**

- Fogalmak kialakítása, elemek hozzárendelése során
- Játékeszközök megnevezése
- Szerepjáték alkalmával, szerephű párbeszéd

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- Képes a játékszituáció által kívánt szerepeket meghatározni, felvállalni, s annak megfelelően viselkedni.
- A maga által választott módon és eszközökkel játékát segítő tárgyakat, dolgokat barkácsol.
- Bátran beleéli magát a bábozás során egyszerű szituációkba, meserészletekbe.
- Konstruáló játéka során különböző anyagokat, eszközöket együttesen alkalmaz, igényesen alkot.
- Örömmel játszanak bonyolultabb szabályjátékot, a szabályok betartását egymástól is megkövetelik.
- a konfliktushelyzeteket próbálják meg önmaguk megoldani

Módszertani alapelvek:

- Tartsa szem előtt a gyermekek mozgásigényét és manipulációs vágyának kielégítését.
- Segítse a beszédben gátolt és kevésbé közlékeny gyermek feloldódását a játékban.
- Változatos játékok szervezésével érje el, hogy a gyermekek szívesen tartózkodjanak az óvodában.
- Segítse, serkentse a közös játék kibontakozását, fejlődését, ismertesse s szülővel az együttlét jelentőségét.
- Megfelelő légkör teremtésével segítse a gyermekek önállóságának fejlődését.

Kapcsolata más nevelési területekkel:

Környezeti neveléssel, mert a játék útján ismerkednek a világgal, tárgyakkal, a tárgyak tulajdonságaival, a valóság jelenségeivel.

Szoros a kapcsolata a közösségi neveléssel, mert a legváltozatosabban a játékban nyilvánulnak meg és fejlődnek a gyermekek közötti társas kapcsolatok.

Szoros kapcsolatban van az anyanyelvi neveléssel, drámapedagógiával (lásd 1. sz. melléklet) mert fokozódik a gyermekek beszédkedve, közlési vágya. Igyekszünk minél sokrétűbb, tájékozódó tevékenységgé tenni a játékot, hogy az intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatok többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatását elősegítsük.

2010/11-es nevelési évtől „jó gyakorlat” címén „táblajátékok” bevezetése és alkalmazása (lásd 2. sz. melléklet).

5.2. Tanulási tevékenységek

„ A példa a leghatékonyabb tanulók egyike, noha szótlantul tanít. ” /Samuel Smiles/

- Tapasztalatszerzésre való orientálódás.
- Tevékenységekben magvalósuló tanulás.
- Tanulás, tapasztalatszerzés mozgással, játékkal alakítható.
- Fontos az ismeretek átadása és bővítése.
- Tanuláshoz szükséges alap készségek és képességek kialakulása, kompetenciák fejlesztése.

Célja:

- A gyermekek alapkészségeinek és képességeinek fejlesztése- önmaga lehetőségeihez képest fejlődjék
- Ismeretek alkalmazására felhasználására, a gyermeki kompetenciák alakítására való felkészítés
- Ismeretlen iránti érdeklődés felkeltése, fenntartása és tanulási vágyának megalapozása.
- Gyermek világgképének formálása

Óvodapedagógus feladatai:

- probléma szituációteremtés
- a gyermek megismerési vágyának kielégítése
- tapasztalás lehetőségének biztosítása
- spontán játékos helyzetek kihasználása
- szokások alakítása
- modellkövetés
- megfelelő tanulási környezet kialakítása
- tervezett játékkal, felkészíteni a mindennapos feladatokra
- egyéni fejlődési és érési, ütem figyelembe vételével a tevékenység felkínálása
- egyénre szabott pozitív értékeléssel segíteni a gyermek személyiségének kibontakozását
- kiemelt képességű gyermek felismerése, kiemelése
- gyermek segítése a továbbfejlődésben

Pedagógiai Program

- szülő segítése a gyermeknevelésben, tájékoztatás a gyermek fejlődéséről
- szemléletesség érvényesítése
- differenciálás

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- a gyermekek bátran kérdezzenek
- szívesen vegyenek részt a tervezett és szervezett kezdeményezésben, irányított játék tevékenységben
- a tanuláshoz szükséges kompetenciákat életkoruknak megfelelően alkalmazzák
- időbeli felfedezés, rendszeresség
- tehetséges gyermekek időben megtalálják a számukra megfelelő tevékenységeket és a szükséges eszközöket

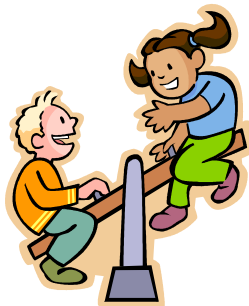
5.3. Mozgásra nevelés:

“Ha nem repülhetsz, fuss!

Ha nem futhatsz, menj!

Ha nem mehetsz, csússz! De bárhogy is legyen: mozogj!

/Ifjabb dr. Martin Luther King/

Célja:

Fejlessze a gyermek természetes mozgását, segítse mozgástapasztalataik bővítését. Alkalmazkodó-akarati tulajdonságaikat úgy, hogy a gyermek szabad mozgáskedve megmaradjon.

Alakítsa testi képességeiket (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség)

Segítse elő a gyermek biológiai fejlődését.

Kedvezően befolyásolja az értelmi és szociális képességek alakulását.

Óvodapedagógus feladatai:

- Biztosítson megfelelő helyet, időt, eszközt, tiszta környezetet, a gyermekek mozgásigényének kielégítésére.
- Alakítson ki szokásokat, szabályokat a különféle mozgáshelyeken (csoportszoba, udvar, tornatér).

Pedagógiai Program

- Szervezze úgy a csoport napirendjét, hogy helye legyen a napi mozgásnak, edzésnek.
- Vegye figyelembe a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait.
- A szülőkkel együttműködve biztosítsa a megfelelő öltözéket.
- A heti rend szervezésével biztosítsa a tornatér és az udvar adta lehetőségek maximális kihasználását.
- Adjon lehetőséget, hogy az egyes gyakorlatokat ki-ki a saját képességei szintjén hajthassa végre.
- A helyes minta megismerésére adjon lehetőséget és igényelje a mozdulatok pontos, esztétikus gyakorlását.
- Szervezzen mozgásos játékokat, sport és versenyjátékokat az udvaron.
- Tervezzen lábboltozat erősítő speciális járásokat, és tartásjavító gimnasztikai gyakorlatokat.
- Tartási rendellenesség gyanúja esetén a szülők bevonásával kérje szakember segítségét.
- Helyezzen hangsúlyt a nagy- és finommozgások fejlesztésére.
- Teremtse meg annak a lehetőségét, hogy a gyermekek ismerkedjenek meg a vízhez szoktatással.
- A vizet, mint új közeget szerettesse meg a gyermekekkel.

Gyermekek tevékenységei:

- Természetes mozgásokat végeznek: járnak, futnak, kúsznak, másznak, függeszkednek, gurulnak, bújnak, egyensúlyoznak, szökdelnek, támaszkodnak, ugranak, dobnak, bicikliznek.
- Szervezett mozgásokat végeznek: gimnasztikai gyakorlatokat, labda- karika- babzsák- kötél stb. gyakorlatokat, változatos testnevelési játékokat, szervezett mozgásos szabályjátékokat játszanak.
- Nagy és finommozgásokat végeznek.
- Zenére mozognak.
- Tartásjavító, lábboltozat erősítő alapgyakorlatokat végeznek.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitarthatóak a mozgásos játékokban.
- A gyermekek nagymozgása, finommozgása egyensúlyérzékelése összerendezett mozgása, vízbiztonságérzete kialakult. Ismerik az irányokat, képesek térben tájékozódni.
- Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok, ügyességi játékok játszásakor.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni
- Szeretnek futni, képesek 50-100m-t kocogni.
- Tudnak helyben labdát vezetni.
- Szívesen és helyesen végzik a prevenciók gyakorlatokat.
- Ügyessékké, edzettekké és teherbírókká válnak.

Módszertani alapelvek:

- A mozgás minden formáját a játékosság hassa át.
- Az óvónő saját mintaszerű mozgásával igyekezzon a gyermek szép mozgását, helyes testtartását kialakítani.

- A gyakorlatok szervezésénél tartsa be a fokozatosság elvét, figyelembe véve az életkori és egyéni sajátosságokat.
- Ösztönözze a szülőket az együttműködésre, a meglévő lehetőségeink maximális kihasználására.

Kapcsolat más területekkel:

A játékkal a legszorosabb a kapcsolata, mert játékos tevékenységek közben ismerkednek és gyakorolják a mozgás alapvető elemeit.

Szoros kapcsolata van az ének-zenével, mert a mozgáskultúra fejlesztése mellett segíti a térben és időben való tájékozódást.

Anyanyelvi neveléssel, mert speciális szavakat ismernek meg és alkalmaznak.

Testnevelésünkkel elősegítjük a gyermekek biológiai fejlődését, tájékozódásának, alkalmazkodóképességének, valamint a személyiség akaratitényezőinek fejlesztését úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve.

5.4.Irodalmi nevelés:

„A mesékben minden benne van: mindaz, ami volt, és mindaz, ami még lehet.”

/Boldizsár Ildikó/

Célja:

A gyermekek pozitív személyiségjegyeinek alakítása, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésének elősegítése. Járuljon hozzá az érzelmi biztonság megteremtéséhez.

Növelje a kultúraértékek iránti fogékonyságot, segítse a gyermekek iskolai életre történő felkészítését.

Feladataink:

- Az anyanyelv megismertetése, változatos irodalmi élmények nyújtása a korosztálynak megfelelő műfajok által / mese, vers /, a beszélővé és olvasóvá nevelés megalapozása.
- Kezdetben a gyermek a befogadó, s az óvodapedagógus az előadó. E szemléletmód tükrében, ezért egy mesét egy hétig dolgozunk fel. Hét végére célunk, hogy a gyermek

legyen az „előadó”.

- Az óvónő feladata a gyermekek életkorának, nyelvi fejlettségének, érdeklődésének megfelelő, nyelvilag tiszta, esztétikailag értékes vers- és meseválasztás.
- Az óvónő keltse fel és mélyítse el a gyermekek irodalom iránti érdeklődését.
- Fejlessze a gyermekek beszédét, kifejezőkészségét, helyes és szép kiejtését.
- Bővítse a gyermekek szókincsét, a fejlődés egyéni ütemének megfelelően, különös tekintettel a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztésére.
- Olyan irodalmi művek bemutatása, melyek alkalmasak a gyermeki személyiség sokoldalú gazdagítására, a szorongás oldására, és a valóság sokoldalú visszatükrözésére.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermekek szemléletmódjának és világképének kialakítására.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

- Az irodalmi élményhez jutás feltételeinek megteremtése:
  - megfelelő hely
  - nyugodt légkör
  - motiváló eszközök

A fejlesztőprogram alkalmazása az irodalmi nevelés területén:

- Mozgásfejlesztés
  - Finommotorika (ujj játékoknál)
  - Nagymozgások fejlesztése (mesedramatizálás)
  - Szem-kéz koordináció (bábozás)
- Testséma fejlesztés
  - Testrészek ismerete (mutogató versek)
  - Test koordinációjának alakítása (bábozás)
  - Személyi zóna alakítása (dramatizálás)
- Percepció fejlesztés
  - Térészlelés, térbeli viszonyok, irányok (bábozás)
  - A tér bemozgása (mondókára menetelés)
  - Vizuális fejlesztés (esztétikus eszközök)
- Verbális fejlesztés
  - Szép kiejtés, rokon értelmű szavak

A várható fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A pozitív élmények hatására gyermekeink nyitottá válnak az irodalom szépségei iránt.
- A mesék, versek cselekménye elindítja az ok-okozati összefüggések felismerését. A mese utáni beszélgetések közben képes megfogalmazni a mesével kapcsolatos gondolatait.
- Képesse válik a valóság és a képzelet közötti különbségek felfedezésére.
- A versek felidézése kondicionálja figyelmét, képzeletét, emlékezetét.
- Az irodalmi élmények hatására fogékonnyá válik a környező világ esztétikumai iránt is.
- Képesse válik egyszerű mesék, történetek kitalálására, elmondására.
- Végül, de nem utolsósorban, befogadóból előadóvá válik.

5.5. Zenei nevelés:

„ Aki zenével indul az életbe, bearanyozza minden későbbi tevékenységét, az életnek olyan kincsét kapja ezzel, amely átsegíti sok bajon. A zene, tápláló, vigasztaló elixír, és az élet szépségét, s ami benne érték, azt mind meghatványozza.”

/Kodály Zoltán/

Célja:

A közös éneklés, közös játék örömeinek megéreztetése, ami fejleszti a gyermek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket. A zene keltse fel és fokozza az aktivitást, szabályozza a feszültséget, indulatokat keltsen és vezessen le. Teremtsen nyugalmat, mobilizálja a különböző érzelmeket, serkentsen a képzeletet, alakítsa a viselkedést.

Eszköze: a zene, az énekszó, a beszéd, hangszer használata. Alkalomadtán gépi eszközök alkalmazása.

Területei: Hallásfejlesztés, ritmusérzék fejlesztése, tánc, mint mozgásforma, zenehallgatásra nevelés, hangszerek használata, népdalok megismerése.

Óvodapedagógus feladatai:

- A **tiszta éneklés** fontos feladat, de a gyerekek sokféle adottsága miatt csak lassan és türelmesen fejleszthető.
- A **hangszínhallást** finomítani kell, hogy bővüljön az érzékenységük minden hallható

hang megfigyelésére, esetleg ilyenek előállítására is (a természet, a környezet, az utca zöreje, zaja, az emberi hang és a zenei hangok).

- **A magas és mély hang** közötti különbségeket is érzékeltetjük, hiszen a tér és a hangmagasság jelzése a zenei írást-olvasást készíti elő.
- **A halk-hangos** különbségét mindig egymáshoz viszonyítva, hallható módon kell érzékeltetni a normál hangerőhöz képest, a térben pedig vízszintes iránnyal jelezzük.
- **Belső hallás** fejlesztésére vonatkozóan a zenei alkotókedvet (improvizálást) fejlesztjük, mely a problémamegoldó gondolkodással, a bátor kitaláló és felismerőképességgel van összefüggésben.
- **A dallamfelismerés** a zenei emlékezet fejlesztésére alkalmas módszer (pl. jól ismert dal, szöveg nélküli bemutatása kezdő majd belső, befejező motívumról).
- **A dallambújtatás** a fejlesztés másik jó módszere, amikor egy jól ismert dalt hangosan kezdünk énekelni, adott jelre magunkban folytatjuk és másik jelre újra hangosan énekeljük.
- **A motívum-visszhang játékok** is a fejlesztést szolgálják!

Ritmusérzék fejlesztés:

Dal és játékos mozgás **a népi játékokban**, az óvodában természetes módon kapcsolódik egymáshoz.

- **Az egyenletes lüktetés** folyamatosságát éneklés közben a játékos mozgás erősíti meg. Ki kell alakítanunk a gyermekben azt a képességet, hogy a lüktetést hosszú időn keresztül is érezze: pl. játékos értelmet adunk az ismétlődő mozdulatoknak mosakodással, diótöréssel, kalapácsolással stb.
- **A mondókák, dalok, népdalok** ritmusát csak akkor kezdjük megéreztetni, amikor a gyermekek az egyenletes lüktetést már biztosan érzik, és az óvónő segítségével nélkül is biztonsággal tapsolják. A szünetnek fejlesztéskor világos értelmet kell kapnia (eltérő mozdulattal mutatjuk).
- **Az egyenletes lüktetés és a ritmus** összekapcsolását csak akkor alkalmazhatjuk, ha már biztosan érzik külön-külön a kettőt.

Fokozatai: megfigyelés – összehasonlítás – megkülönböztetés - együtthangoztatás

- **Tempóérzék** fejlesztésénél – a gyors és a lassú közötti különbség szemléltetéséhez mindig éneklést és mozgást, azaz időbeli cselekvést használunk.
- **Ritmusjegy** érzékelése különböző mozgással, tapsolással, pl. tá-titi-tá elsajátítása.

Tánc, mint mozgásforma az óvodában

- A változatos térformák bejárásával (pl. csigavonal, kígyóvonal, sorgyapodó, kapus játékok stb.) a gyermekek tér és formaérzékét fejlesztjük.
- A táncmuzsikával is ismerkedjenek meg a gyermekek az óvodában. Az egyes tánclépésekkel, a sokoldalú mozgással koncentrációképességüket fejlesztjük.

Zene hallgatására nevelés

- A műzenahallgatást csak fokozatosan lehet bevezetni, a gyermeket szoktatni kell az újfajta élményhez, az alkalomhoz igazodva meghitt perceket szerezhethetünk.
- Az értékes, régi népdalaink bemutatására az óvodai élet számtalan lehetőséget nyújt, igyekszünk is kihasználni, s azokból jó néhányat bemutatni, megszerettetni.

- egyházi zene, vallásos tartalmú dalok,

- ismerkedés a nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészeti alkotásokkal

Hangszerek használata

- Fontos feladatnak tartjuk, hogy a gyermekek sokféle népi hangszerrel ismerkedjenek meg, fokozatosan sajátítsák el használatukat.
- Az óvónő feladata, hogy céltudatosan fejlessze a mozgáskészséget, találjon ki változatos mozdulatokat a hagyományos tánclépések mellett, és erre serkentse a gyermekeket is.

A fejlesztőprogram alkalmazása a zenei nevelés területén:

Mozgásfejlesztés

- Nagymozgások fejlesztése (egyenletes löktetés érzékeltetése, dallamvonal rajzolása a levegőbe, tánclépések)
- Egyensúlyérzék fejlesztése (magas – mély érzékeltetése: guggolással, lábujjra állással)
- Finommotorika (ujjcintányér, ujjdob használata, keszkenő fogása)
- Szem – kéz, szem – láb koordináció (párok egymáshoz igazodása)

Testsémafejlesztés

- Testrészek ismerete (egyenletes löktetés érzékeltetése a testrészek érintgetésével)
- A test koordinációjának, személyi zónájának alakítása (tánclépéseknél az egymáshoz való viszonyuk, távolságuk felmérése)
- Az egyes testrészek fejlesztésére alkalmazott mozgások (tapsoltató, tenyérsimogató, forgató – táncoltató)

Percepciófejlesztés

- Vizuális fejlesztés (a tánc ritmikus mozgásának követése, páros játékoknál egymás tekintetének követése)
- Alaklátás, formaállandóság (az óvónő mozdulatainak egyre pontosabb követése)
- Tapintásos észlelés fejlesztése (egymás kiválasztása érintéssel, egymás hátán kopogtatás)
- Térpercepció, térbeli viszonyok észlelésének fejlesztése (kapu alatt bújás, két kör ellentétes mozgása)
- Keresztszatonák fejlesztése (hangforrás megkeresése, megnevezése)

Verbális fejlesztés

- Tárgyak megnevezése (eszközök, hangszerek)
- Térbeli viszonyok (megnevezése)
- Oldaliság megnevezése (jobb – bal)
- Cselekvések megnevezése

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A dalokat, mondókákat szép szövegkiejtéssel, tisztán ívelt dallammal adják elő.
- A mondókákat a magyar beszéd ritmusának megfelelően mondják.

- Biztos ismereteik vannak a magas – mély, halk – hangos, lassú – gyors viszonylatokban.
- Felismerik a tanult dallamokat dúdolásról, hangszerről, sajátos motívumokról.
- Megkülönböztetik a természeti és társadalmi környezet hangjait.
- Egyszerű hangszereket biztosan használják.
- Szívesen hallgatnak szép dallamokat magnóról, hangszeres óvónői előadásban.
- Táncmozgásokat esztétikusan, kedvvel végeznek.
- Képesek változatos alakzatok megtartására, azokban való mozgásra

5.6. Vizuális nevelés:

„A szépség mindenütt ott van, nem rajta múlik, hogy nem látjuk meg. Figyeljünk oda és már látjuk is!”

Célja:

A gyermekek élmény és fantáziavilágának képe, szabad önkifejezése, gondolkodási műveletek fejlesztése a tevékenységek alatti beszélgetés során.

A gyermekek tér- forma- színeképzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Óvodapedagógus feladatai:

Teremtse esztétikus környezetet a gyermekek köré.

- Keltse fel a gyermekekben az ábrázolás anyagaival és eszközeivel való tevékenységi vágyat.
- Biztosítsa a nap minden szakában az élményre épülő alkotó- alakító tevékenységhez szükséges eszközöket és helyet.
- Tegye lehetővé, hogy a gyermekek a lehetőségekhez képest a legjobb minőségű anyagokkal fejezhessék ki magukat.

Pedagógiai Program

- Tegye lehetővé az új technikák megismerését és kipróbálását.
- Juttassa el a gyermekeket saját szintjükön az alkotás öröméhez.
- Tartsa és tartassa tiszteletben a gyermekek munkáit.
- Fejlessze a tervezhető alkotó- alakító tevékenységek tartalmát, minőségét.
- Teremtse meg az udvari élet alkalmával is az alkotás feltételeit.
- Szervezze meg a koruknak megfelelő kiállítások megtekintését.
- Adjon tanácsot a szülőknek az otthoni ábrázoló tevékenység megszervezéséhez.
- Tartsa be az óvó-védő feladatokat, a gyermekek számára megfelelő eszközöket biztosítson.
- Segítse, hogy finomodjon az ujjak mozgása, fejlődjön a tapintásos észlelés a technika alkalmazása közben.
- Biztosítsa az önkifejezés szabadságán keresztül az egyedi szín és formakombinációk létrehozását.
- Keltse fel a gyermekek érdeklődését a természet és a négy őselem (Tűz, Víz, Föld, Levegő) szépségei iránt.
- Teremtse lehetőséget a képzőművészeti témájú könyvek nézegetésére, pályázati munkák elkészítésére.
- Adjon lehetőséget a természetes anyagokkal való ismerkedésre, tevékenykedésre, ezeken keresztül a hagyományok ápolására.
- A szülők számára tegye lehetővé a gyermekek alkotásainak megtekintését.

A gyermekek tevékenységei:

- Használják a praktikus ábrázolás eszközeit (agyag, homok, termések, dobozok, lisztgyurma, papírmasé).
- Használják a természetes színezőanyagokat.
- Fessenek ujjal, talppal, készítsenek nyomatokat, változatos anyagokkal, változatos anyagokra.
- Egyszerű és ajándék és játéktárgyakat készítenek, miközben tapasztalatokat szereznek az anyagok tulajdonságairól.
- Kipróbálnak új technikákat: pl. kötés, fonás, szövés, karcolás, nyomhagyás, dekupázs, origami, üvegfestés, dörzsmásolat, márványozás, mozaikragasztás, szívószállal festés, viaszkaré, varrás.
- Változatos eszközökkel és helyszíneken rajzoljanak fejlettségüknek megfelelően.
- Használják a plasztikus ábrázolás eszközeit (agyag, homok, termések, dobozok) miközben felfedezik az anyagok sokféle alakíthatóságát (sodrás, gömbölyítés, tépés, vágás, mélyítés, karcolás, nyomhagyás.)
- Ismerik és használják a kézimunka eszközeit.
- Festenek kezükkel, ecsettel.
- Szívesen nézegetik társaik és önmaguk munkáját.
- Egyszerű ajándék és játéktárgyakat készítenek.
- Ismerkednek műalkotásokkal.
- Tisztán tartják az ábrázolási eszközöket.

A fejlesztőprogram alkalmazása a vizuális nevelés terén:

Mozgásfejlesztés:

- Nagymozgások (lábnyomokkal való alkotás homokban, hóban)
- Szem – kéz, szem – láb koordináció (varrás, simított homokon lábbal figura kialakítása)
- Finommotorika fejlesztése (ceruzafogás, tépés, fűzés)
- Egyensúlyérzék (építés során tapasztalatokat szerez a stabilitás – labilitás terén)

Testséma fejlesztés

- Testrészek ismerete (testforma körberajzolása)
- A test személyi zónájának alakítása, laterális (különböző oldalról történő ábrázolás)
- Testfogalom (rajzon emberi alak megjelenítése, emberábrázolás kivágott testformából)

Percepciófejlesztés

- Vizuális fejlesztés (díszítés sormintával, modell utáni ábrázolás)
- Alaklátás, formaállandóság fejlesztése (részekből különböző alakzatok összerakása, autó barkácsolása dobozokból)
- Tapintásos észlelés fejlesztése (gyurmázás különböző anyagokkal plasztilin, só-liszt, agyag)
- Mozgásos észlelés fejlesztése (rajzolás a levegőben – Mit rajzoltam?)
- Térészlelés, térbeli viszonyok felismerésének fejlesztése (rajzlap kihasználása ábrázolás közben, gyurmázásnál térforma létrehozása)
- Hallási észlelés fejlesztése (élményábrázolás mese hallgatása után)
- Keresztszöveg fejlesztése (hangszerbarkácsolás)

Verbális fejlesztés

- Eszközök, tárgyak, alkotások megnevezése
- Testrészek megnevezése
- Cselekvések ábrázolásánál ezek megnevezése
- Térbeli viszonyok megjelenítése, megnevezése
- Osztályozás, színek, formák méretek

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Képesek az őket körülvevő világ viszonylag pontos ábrázolására különböző technikákkal.
- Az ábrázoló alkotás szervesen beépül mindennapi tevékenységeik sorába.
- Szívesen, összehangoltan tud 2-3 gyermek együttműködni egy közös alkotáson.
- Meg tudják jeleníteni alkotásaikban már az apró, jellegzetes részeket is.
- Eszközhasználatuk biztos, készségszinten működik, s ezekkel mondanivalójukat vizuálisan ki tudják fejezni.
- Témaválasztásuk változatos, tudják, hogy a világon minden ábrázolható.

5.7.Környezet megismerésére nevelés:

„ Ha más nem jut eszedbe csak vedd a világot, a Napot, a Holdat, egy körtét, egy almát s add a gyermeknek s kérdezd: MILYEN? – El fogja mondani, de várd meg a választ. Mert, hogy nekünk milyen, azt tudjuk. De hogy neki milyen – sohasem tudhatod meg.”

(Gabnai Katalin)

Célja:

A közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti- emberi- tárgyi világ értékei iránt.

A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletének alakítása.

Harmonikus kapcsolat kialakítása az ember és a környezet között, a gyermekek környezettudatos viselkedésének megalapozása - szülők, hozzátartozók bevonásával.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Óvodakert létrehozásával az a célunk,

- hogy a természethez fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, mely az óvodakertben igazán életszerű.
- eszköz, a gyermekek munkára nevelésében
- érzékelés észlelés útján történő tapasztalatszerzés
- a természet közvetlen biológiai körforgásának bemutatása
- természetvédelem közvetlen gyakorlása
- felfedezések

- problémamegoldó és élményközpontú tanulás
  - egészséges életmód kialakítása
  - együttműködés, társas készségek kialakítása
  - megfelelő viselkedési formák gyakorlása
- Tervet lásd mellékletben!

Óvodapedagógus feladatai:

- A környezet tevékeny megismerésének óvónői feladatai épüljenek a gyermekek otthoni és óvodán kívüli tapasztalataira, ismereteire.
- Tárja fel a gyermekek családi háttérét és szokásrendszerét.
- Juttassa tapasztalatokhoz a gyermekeket, gyarapítsa ismereteiket környezetükről.
- Teremtsen alkalmat, időt, helyet, eszközt a környezeti kultúra alakítására.
- Adjon lehetőséget az érzékszervekkel való tapasztalásokra, élmények felidézésére, vizsgálódásokra.
- Alakítson ki pozitív érzelmi kapcsolatot, tevékenysége legyen modell értékű.
- Személyiségével, értékrendjével legyen követendő.
- Kezdeményezzen könnyed, vidám, játékos tevékenységeket a számára.
- Kezdeményezzen a környezetvédelemmel kapcsolatos játékokat.
- Alapozza meg a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásait.
- Engedje, hogy az egyes gyermekek érdeklődésüknek megfelelően tevékenykedhessenek.
- Biztosítsa a gyermekek számára a teret, az időt, az eszközt a spontán és szervezett, az alkalmi és folyamatos megfigyelések, az egyszerű kísérletek, a gyűjtések elvégzéséhez.
- Kísérje az ismeretnyújtást magyarázattal.
- Hagyja, hogy a gyermekek elmondhassák élményeiket és, tapasztalataikat.
- Segítse a szülőket, hogy felismerjék a gyermekek környezet iránti érdeklődésének fontosságát.
- Erősítse a szülőföldhöz fűződő érzelmi viszony alakulását.
- Szereztesse tapasztalatokat a helyi néphagyományokról, szokásokról, kultúráról.
- Szervezen kirándulást a természettel kapcsolatos ünnepek alkalmával.
- Emlékezzon meg a Madarak Fák napjáról (máj. 10.), Föld napjáról (ápr. 22.), Víz világnapjáról. (már. 20.), Állatok napjáról. (okt. 10.)
- Alakítsa ki a gyermekekben a környezet megőrzésére való igényt.
- Éreztesse meg a gyermekekkel, hogy természeti környezet nélkül nem létezik az ember, hogy védeni, óvni, ápolni kell azt.
- Tudatosítsa a gyermekekben, hogy csak azokat a „természeti kincseket hozhatjuk el” amit a természet elengedett.
- A matematikai tapasztalatszerzést természetes környezetben, játékosan valósítsa meg.
- Erősítse a közös feladat-közös élmény által a csoporttudatot, miközben az egyéni feladatmegoldás egyéni sikert biztosít.
- Segítse elő, hogy a gyermekek maguk fedezhessék fel környezetük formai, mennyiségi téri viszonyait.
- Teremtsen problémahelyzeteket, és adjon lehetőséget arra, hogy a gyermekek önállóan, kreatívan meg tudják oldani.
- Láttassa meg az ok- okozati összefüggéseket.
- Érzékeltesse a valóság relációit, fejlessze ítélőképességüket, segítse önálló vélemény alkotását, ill. döntési képességeinek fejlődését.
- Teremtsen jó hangulatot a tevékenységek során.

Pedagógiai Program

- Teremtse meg a biztonságos tűzgyújtás-oltás feltételeit, tudatosítsa a tűzgyújtás szabályait.
- Tartsa tiszteletben a gyermek adottságait.
- Teremtse meg a környezettel való harmonikus együttélés, a fenntartható fejlődés igényének kialakítását.
- Tudatosítsa a gyermekekben a szelektív hulladékgyűjtés, a komposztálás fontosságát, ismertesse meg ezek módját
- Tudatosítsa a gyermekekben a vizek, az állatok, a levegő, a föld védelmének fontosságát.
- Nevelje a gyermekeket a szülők, nagyszülők (a felnőttek) munkájának megbecsülésére.
- Játékos cselekedtetéssel, beszélgetésekkel ismertesse meg néhány égitest (Föld-a Nap-a Hold) jellemzőit.
- Vonja be a családokat a gyűjtögetésekbe, az óvodai tevékenységek megismerésébe, környezetvédelmi nevelésbe.

A környezetvédelemre nevelés gyakorlati megvalósítására programot dolgoztunk ki, lásd mellékletben.

Gyermekek tevékenységei:

- Személyes tapasztalatokat szereznek.
- Vizsgálódnak.
- Kötetlenül szemlélődnek.
- Kötött szempontok szerint megfigyelnek.
- Gyűjtögetnek.
- Rakosgatnak, manipulálnak.
- Különbségekre, hasonlóságokra épülő összehasonlításokat tesznek.
- Csoportosítanak.
- Ítéletet alkotnak.
- Relációkat tárnak fel.
- Konkrét és félabstrakt fogalmakat alkotnak.
- Ok- okozati összefüggéseket keresnek és ismernek fel.
- Kísérleteznek.
- Élményeket idéznek fel.
- Növényeket ültetnek, ápolnak.
- Állatokat gondoznak. (halak, teknősök, tengerimalac)
- Méréseket végeznek.
- Mennyiségi viszonyokat állapítanak meg.
- Sorba rendeznek
- Halmazokat alkotnak.
- Párosítanak.
- Tájékozódnak síkban és térben.
- Geometriai formákkal, tükörrel játszanak; döntéseket hoznak.
- Személyes tapasztalatokat szereznek a tűzgyújtásról-oltásról, a vizek, a föld, a levegő tisztaságának védelméről,
- Részt vesznek a szelektív hulladékgyűjtésben, a komposztálásban
- Megfelelően használják a különféle szerszámokat, eszközöket
- Játékos cselekvések során megismernek néhány égitestet, azok mozgását

Természetvédelem

Célunk:

- Gyermekünket tudatos környezetvédő magatartásra nevelni. A gyermekeket már az óvodában meg kell tanítani arra, miként lehet harmóniában élni a természettel.
- A gyermekeket megismertetni a környezetszennyezés romboló és visszafordíthatatlan hatásaival.
- A gyermekek figyelmét felhívni a természet szépségére, mert ha megismerte, megszerette, akkor vigyázni is fog arra.
- A természethez való pozitív hozzáállás természetvédő, szerető felnőttekké neveli gyermekünket.

Mindezeket-ha mód van rá – családdal együttműködve!

Tevékenységeink:

- Udvarunk növényeinek ápolása
- Séta – kirándulás
- Csoportszobában kialakított élősarok
- Szelektív hulladékgyűjtés

Környezetünk tevékeny megismerése:

A gyermekeket körülvevő természeti és társadalmi környezet szerves egységet alkot, hatásai nem elkülönülten s egyenként érik óvodásainkat, hanem komplex módon. A feldolgozhatóság, az érthetőség, a rendszerezés érdekében bontjuk meg az egységet témakörönként.

Óvodások vagyunk: ismerjék meg szűkebb, tágabb környezetüket, az óvoda helyiségeit, dolgozóit, tanulják meg társaik nevét, jelét.

Család: családtagokról fényképek gyűjtése. A gyermekek a fotók nézegetése közben be tudják mutatni a család tagjait, otthonukat.

Testünk: Az “én” testem. Önmaga felismerése, azonosítása. Jellegzetes külső tulajdonságainak megismerése / hajszín, szemszín, magasság, stb. /.

Testrészek, érzékszervek:

- Az oldaliság kialakítása, gyakoroltatása.
- Testünk ápolása, tisztán tartása.
- Tisztálkodási eszközök neve, használata.
- Az évszaknak megfelelő ruházat megnevezése, ismerete.
- A helyes táplálkozási szokások megismerése.
- A sport megszerettetése, hatása szervezetünkre.
- Az orvos gyógyító munkája.

Pedagógiai Program

Évszakok: Megfigyelik az évszakok szépségeit, jelenségeit, színeit, időjárását, növényeit, időjárásnak, évszakoknak megfelelő öltözködést. Kertben, udvaron munkákat végeznek, pl.: kapálás, gyomlálás, öntözés, szemét összeszedés. A rügyezéstől a gyümölcsérésig a gyümölcsfák megfigyelése, majd a gyümölcsök felhasználásának megbeszélése, pl.: kompót, ivólé, sütemény készítése. Kirándulások minden évszakban, közben fotók készítése.

Az erdőben tett kirándulások alkalmával megismerkedhetnek ismertebb vadon termő növényekkel, virágokkal. Megfigyelik az adott évszak időjárásának az élőlényekre gyakorolt hatását. Fontos a természetsarok kialakítása, ahol elhelyezhetik a gyűjtött magvakat, terméseket, leveleket, kavicsokat felhasználásig. Egyszerű kísérletek végzése talajjal, vízzel, hóval, stb. Magvak ültetése cserépbe, fejlődés megfigyelése. Tervezünk időjárást, évszakokat, napszakokat bemutató táblát, amit a gyermekek önállóan kezelnek, ez támpontot nyújt az időben való eligazodáshoz, az időbeliség megértéséhez.

Állatok: Háziállatok, erdei, mezei állatok, vízi állatok, egzotikus állatok.

A bemutatás lehetőségei: Kirándulás a vadasparkba, állatkertbe; képek gyűjtése; videó film megtekintése; a ház körül élő állatok megfigyelése természetes környezetükben. Minden állatnak megfigyeljük a testfelépítését, méretét, szőrzetét, tollzatát, stb. Beszélgetünk élőhelyéről, táplálkozási szokásairól, viselkedéséről, hasznáról. Nagyítóval megfigyelhetik a bogarak, rovarok mozgását, felépítését.

Közlekedés: A gyermekek életkoruknak megfelelően sajátítják el a biztonságos közlekedés alapjait. A séták során szokják meg a helyes közlekedés szabályait. Úttesten közlekedő járművek megfigyelése, megnevezése.

Képek, diafilmek megtekintésével megismerkedhetnek a légi, vízi közlekedési eszközökkel.

Ismerjék meg a megkülönböztetett jelzéseket használó járművek szerepét.

A gyermekek eltérő képességeik, fejlettségük miatt különböző képen érdeklődnek az adott téma iránt. Differenciálás a megoldás módjában és az elvárásban mutatkozhat meg.

A fejlesztőprogram alkalmazása a környezeti nevelés terén

Mozgásfejlesztés:

- Nagymozgások: járás, szánkózás, madár mozgásának utánzása;
- Finommotorika: süteménysütés, növénygondozás, hóember építés.
- Szem-kéz, szem-láb koordináció: asztaldísz készítése, falevél gyűjtés, stb.

Testséma fejlesztés:

- Testrészek ismerete: meghatározott testrészekre koncentráció pl.: öltözködés, sportolás közben.
- Testfogalom: képen, rajzon felismeri az egyes testrészeket, a hiányzókat behelyettesíti.
- Testkoordinációja: oldaliság gyakorlása séta, játék közben.

Percepciófejlesztés:

- Vizuális fejlesztés: mozgó állat szemmel követése.
- Alaklátás, formaállandóság, azonosság, szín szerinti csoportosítás (állatok megfigyelése a természetben).
- A témából és az életkorból adódóan a percepciófejlesztés / látás, hallás, tapintás,

Pedagógiai Program

ízlelés, szaglás, keresztcsatornák, időrendiség, memória / minden pontja megvalósítható.

Verbális fejlesztés:

- Tárgyak, testrészek megnevezése.
- Napszakokhoz kapcsolódó tevékenységek.
- Családtagok neve, foglalkozások megnevezése.
- Téri irányok: fent, lent, jobbra, balra, stb.
- Idő: hónap, év, kezdődik, befejeződik, stb.
- Mozgások, cselekvések megnevezése.
- Színek.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

• Váljanak képessé saját véleményük megfogalmazására a környezetvédelem, állatvédelem területén. *A környezetvédelemre nevelés gyakorlati megvalósítására programot dolgoztunk ki, lásd mellékletben.*

- Legyenek alapvető ismereteik az állat- és növényvilágról, szívesen beszéljenek azokról.
- Erősödjön meg “én-tudatuk”, helyezték el magukat az őket körülvevő rokoni és társadalmi környezetben. Tudják lakcímüket, születésük idejét, szüleik nevét, foglalkozását.
- Ismerjék az emberi test felépítését, s legyenek képesek a testrészek, érzékszervek beazonosítására önmagukon.
- A kísérletezések, megfigyelések hatására legyenek képesek egyszerű ok- okozati összefüggések megértésére, problémák megoldására.
- Tudjanak különbséget tenni az évszakok, napszakok között, ismerjék jellegzetességeit.
- Tudatosodjék bennük, hogy az élőlények fejlődését az időjárás befolyásolja.
- Váljanak gyakorlottá az elemi közlekedési szabályok betartásában, tudjanak tájékozódni szűkebb környezetükben.
- Ismerjék a közlekedési eszközöket, s azok tulajdonságait.

Környezetünk mennyiségi és formai összefüggései:

Család:

- Családom tagjai
- Így élünk mi, otthon
- Játékszereim

Közlekedés:

- Szárazföldi járművek
- Vízi járművek
- Légi járművek
- Megkülönböztetett jelzésű járművek

Állatok:

- Háziszármvasok
- Istállóban élők

- Kutya, macska
- Erdei állatok
- Állatkertben élők
- Vízben élők

Ősz:

- Időjárás
- Gyümölcsök, zöldségek
- Öltözködés
- Fecske, gólya

Tél:

- Időjárás
- Téli gyümölcsök
- Téli ruhadarabok
- Télapó(Mikulás)
- Karácsony

Tavaszi:

- Időjárás
- Ruhadarabok
- Húsvét
- Virágok
- Gyümölcsök, zöldségek
- Gólya, fecske

A külső világ tevékeny megismerése során a gyermek személyes tapasztalatokat nyer szűkebb és tágabb természeti-, emberi-, tárgyi környezetéről. E folyamat során matematikai tartalmú tapasztalatokat is szerez.

Célunk:

A minket körülvevő világ mennyiségi, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában.

Óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése.
- Az elemi ok – okozati összefüggések felismertetése megtapasztalása.
- A logikus gondolkodás megalapozása.

A matematikai nevelés játékos formában való tapasztalatszerzés, a gyermekek játékos cselekedtetése. Szükség van az új ismereteket feldolgozó és az ismétlő – rendszerező foglalkozásokra is. Fontosnak érezzük, hogy sok cselekedtetéssel, gyakorlás útján rögzüljenek az ismeretek. Igyekezünk minél több problémahelyzetet teremteni, hiszen úgy tudjuk a gyerekeket logikus gondolkodásra ösztönözni, ha hagyjuk őket saját logikájuk szerint gondolkodni.

Láttassuk meg velük, hogy egy - egy feladat megoldásánál többféle jó variáció lehetséges, de semmiképp se vegyük el a felfedezés örömét, hanem tartsuk ébren érdeklődésüket, amíg rá nem jönnek minden variációs lehetőségre. Ezzel fejlődik

logikus gondolkodásuk, problémafelismerő-, megoldó készségük és kitartásuk. A tevékenység és a megerősítés hatására sikerélményhez jutnak. Az óvónő által a probléma felvetése mindig egyértelmű legyen a gyermekek számára. Mindig nevezzük meg a használt tárgyakat, eszközöket és az ezekkel való cselekvéseket, így lehetőség nyílik a gyermekek verbális fejlesztésére. Az óvónő feladata, hogy felmérje a csoport fejlettségét és meghatározza a feladatokat egyénekre lebontva. A cél az, hogy minden gyermek elsajátítsa a korának megfelelő ismereteket. Természetesen a gyermek egyéni képességeit is figyelembe véve. Programunk különös hangsúlyt fektet a térbeli viszonyok /irányok, helyzetek / gyakori használatára, pontos ismeretére.

5.8. Környezetünk mennyiségi és formai összefüggéseinek témakörei:

1. Halmazok

- Halmazok képzése
- Halmazok összehasonlítása tulajdonságaik szerint.
- Halmazok szétválogatása, bontása részhalmazokra
- Halmazok elemeinek sorba rendezése
- Halmazok összemérése becsléssel, párosítással, másolással
Tapasztalatok a darabszám változásairól

2. Mennyiségek

- Mennyiségek összemérése: magasság, hosszúság, tömeg, úrtartalom, mennyiség, terület, szélesség, vastagság, bőség.

3. Kis számok összkép alapján

4. Sorszámok, sorba rendezett elemek helye a sorban

5. Építések

- Építések, alkotások szabadon
- Építések, alkotások másolással,
- Építések, alkotások egy feltétel megoldásával.

6. Tevékenység tükörrel

7. Tájékozódás

- Tájékozódás a térben
- Tájékozódás az egyszerű síkban ábrázolt világban.

Fejlesztőprogram alkalmazása a matematikai nevelés terén:

Mozgásfejlesztés

- Finommotorika fejlesztése: eszközökkel való manipuláció
- Szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése: méréseknél
- Nagymozgások fejlesztése: térbeli tájékozódás

Testséma fejlesztése

- A test koordinációjának, személyi zónájának alakítása: méréseknél
- Laterális, oldaliság fejlesztése: szimmetria

Percepció fejlesztése

- Tapintásos, kinezteziás észlelés fejlesztése: formák, testek
- Vizuális, tapintásos működés fejlesztése: formák, testek

- Vizuális ritmus fejlesztése: sorozatok
- Vizuális memória fejlesztése: mi változott meg?
- Vizuális zártság egészlegesség észlelésének alakítása: zárt, nyitott vonalak
- Alaklátás és formaállandóság fejlesztése: építések, alkotások másolásánál
- Térbeli viszonyok, irányok, helyzetek megismertetése, fejlesztése:
„Vezesd a kis robotot” játék
- Időviszonyok megismertetése, fejlesztése: mi volt előbb – később
- Keresztcsatornák fejlesztése: érzékelőzacskóból testek válogatása
- Vizuális – tapintásos – interszenzoros működés fejlesztése: tárgyak válogatása több érzékszerv segítségével

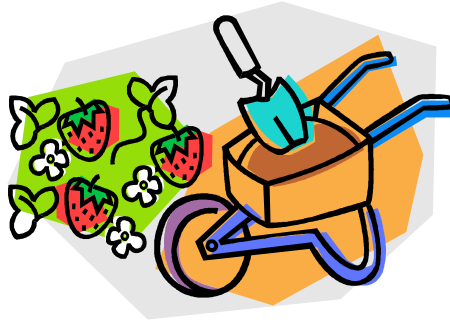
Verbális fejlesztés

- Tárgyak megnevezése
- Térbeli viszonyok, irányok, helyzetek megnevezése
- Cselekvések megnevezése
- Névmások használata
- Időviszonyok megnevezése

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- Matematikai jellegű helyzetről, problémáról saját gondolataikat elmondják, egymás állításainak igazságát megítélik, megbeszélik, javítják saját tévedéseiket.
- Képesek jól ismert tulajdonságok szerint válogatás folytatására, sorbarendezés kiegészítésére, saját szempontú válogatás, sorbarendezés végzésére.
- Összehasonlításukat szóban is kifejezik, és mások megállapításainak igazságát megítélik.
- Értik és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat.
- Hosszúság jellegű mennyiségeket önállóan is össze tudnak mérni, helyes megállapítást tudnak tenni.
- Össze tudnak mérni két halmazt párosítással az elemek különféle színe, nagysága, elrendezése esetén is.
- Elő tudnak állítani különféle elemekből, különféle elrendezéssel, bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet.
- Azonosítani tudnak különféle helyzetükben is egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat,
- Másolással képesek megépíteni a mintával megegyező elemekből és színben, nagyságban eltérő elemekből is kirakni térbeli és síkbeli alakzatokat.
- Képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, tárgyakat meg tudnak számlálni, egyes egyszerű tulajdonságokat meg is nevezni.
- Értik és követni tudják az irányokat és helyeket kifejező névutókat / alá, fölé, közé, alatt, fölött, között /.
- Legyenek alapvető ismereteik a tükörkép fogalmáról.

5.9. Munka:

Célja:

Hassa át a gyermekek mindennapi tevékenységét, az önként vállalt feladatok, munkafolyamatok végzése során éljék meg a közösségért való tevékenykedés örömét, ami normák, értékek, szabályok kialakulásához vezet. A gyermekek értékteremtő együttműködési készségének fejlesztése játékos jelleggel, célra irányuló tevékenységeken keresztül.

A gyermek a munkavégzés során szerezzon ismereteket, információkat az őt körülvevő tárgyi világról, fejlődjön személyisége, társas kapcsolatai. Hassa át a gyermek mindennapi tevékenységét, pozitív érzelmi viszonytal végezze a tevékenységet.

Célra irányuló, többnyire külső irányítással folyó, a közösség érdekében végzett tevékenység.

Óvodapedagógus feladatai:

- Erősítse a gyermekek közötti kötődést, a másokért végzett munka pozitív értékelésével.
- Ösztönözze a gyermekeket a feladatok elvégzésére.
- Biztosítsa az önálló munkavégzés lehetőségét minden korcsoportban.
- Tegye lehetővé a munkaeszközök megismerését, ésszerű használatát az udvaron is.
- Tartsa szem előtt az egyes gyermekek egyéni sajátosságait.
- Biztosítsa a munka fokozatosságát, állandóságát és folyamatosságát.
- Törekedjen arra, hogy a gyermekek képességeiknek megfelelő munkafeladatokat kapjanak, azokat begyakorolhassák.
- Alakítsa ki az önkiszolgálás szokás- és szabályrendszerét.
- Kapjanak a gyermekek kellő gyakorlási lehetőséget.
- Ösztönözze a gyermekek önértékelését, igény szintjének növekedését.
- Erősítse a gyermekek közötti kötődést a pozitív értékeléssel.
- Biztosítsa a megfelelő mennyiségű és minőségű eszközöket a naposoknak.
- Alakítsa ki a naposság vállalásának szokásait.
- Gondoskodjon a naposi munkafeladatok folyamatos bővüléséről.
- Adjon lehetőséget minden korcsoportnak az alkalmasszerű munkák végzésére (ajándék készítése, teremdíszítés).
- Teremtse meg a feltételeit a növény- és állatgondozásnak.
- Teremtse meg az együttműködés lehetőségeit a családdal.
- Használjon ki minden olyan lehetőséget, amit az óvoda belső rendszere és környezete kínál (a benti és az udvari munka összhangját teremtse meg).

Gyermekek tevékenységei:

- Elvégzik a saját személyükkel kapcsolatos teendőket.
- Naposi munkát végeznek.
  - Alkalmoszerű megbízásokat végeznek.
- Feladatokat vállalnak a közösség érdekében.
- Növényeket és állatokat gondoznak.
- Tisztán tartják és szépítik környezetüket.
- Ajándékot készítenek, segítenek a teremdíszítésben.
- Az évszakoknak megfelelő munkát végeznek az udvaron.
- Részt vesznek a játékeszközök tisztántartásában, javításában.

Fejlesztőprogram alkalmazása a gyermeki munka terén:

A gyermeki munkavégzés során a prevenció szempontjából különösen támogató képességfejlesztés történik. Ezek kiaknázása, s tudatos irányítása fontos nevelői feladatunk.

Mozgásfejlesztés

- Finommotorika fejlesztése – apró dolgok összeszedésével
- Egyensúlyérzék fejlesztése – teli kancsó emelése, elvitele.
Szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése /terítés: 3-4 tányérral, közlekedés/
- Nagymozgások gyakorlása

Testséma fejlesztés

- Testrészek ismerete: öltözködés, mosakodás
- Test koordináció fejlesztése: terítésnél: jobbra, balra.
- Test fogalom kialakítása: öltözködés
- Különböző testrészekkel végezhető tevékenységek tudatosítása.

Percepció /észlelés/ fejlesztése

- Szem fixációs működésének fejlesztése
- Vizuális memória fejlesztése: minek hol a helye
- Tapintásos észlelés fejlesztése: munkaeszközök megfogása
- Térpercepció fejlesztése: téri irányok bemozgása
- Auditív fejlesztés: bizonyos munkafolyamatok zaja, zöreje
- Keresztcsatornák fejlesztése: látom – hallom, hogy mit kell csinálni

Verbális fejlesztés

- Munkaeszközök, tevékenységek megnevezése
- Irányok, gyűjtőfogalmak gyakorlása.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- A munkavégzés során rájön a gyermek a természeti környezet ok-okozati összefüggéseire
- Szívesen vállal feladatokat társaiért, csoportjáért.
- Képes ön maga körül felmerülő apróbb munkák elvégzésére.
Tisztelik az óvodában dolgozók munkáját, s képességeikhez mértén segítik azt.
- Átlátnak és megszerveznek egy-egy jól ismert munkafolyamatot a kezdetektől a befejezésig.

6. ÓVODA-ISKOLA ÁTMENET

Célja: az egymásra épülés érvényesítése a nevelés-oktatás folyamatában.

A gyermeki kíváncsiság, aktivitás ébrentartása és kielégítése, a kreativitás elősegítése, a kompetencia érzés kialakítása. Játékba ágyazottan, színes tevékenységek között valósuljon meg.

Óvodapedagógus feladatai:

- Egyszerre, egy időben kevesebbet, de minőségében és használhatóságában mégis több ismeretet kapjanak a gyermekek. A sokoldalú cselekedtetés és megtapasztalás által komplex személyiségfejlesztés elősegítése.
- A fejlettségi szintnek megfelelő egyéni haladási ütem biztosítása (három szinten történő tervezés)
- Az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzéséhez segítse hozzá a gyermeket, fejlessze problémamegoldó képességét, kreativitását.
- Gazdag tevékenység kínálattal teremtsen meg a választás lehetőségét.
- Munkája során tudatosodjon benne, hogy ez a feladat folyamat jellegű, mely a gyermek óvodába fogadásával veszi kezdetét
- A gyermekek fejlesztését azok adottságainak, készségeinek, képességeinek figyelembe vételével tervezze meg
- Vegye figyelembe a gyermekek érési folyamatait
- Az életkori és egyéni sajátosságokból kiindulva, a gyermekeket megismerve oldja meg a 3-7 éves életszakasz feladatait, úgy, hogy előkészíti a következő életszakaszt.
- A játékba integrálja be a nevelés többi eszközét.
- Az óvónők látogassanak el az iskolába, ismerjék meg az iskola elvárásait.
- A gyermekek látogassanak el az iskolába.
- Felelősségteljesen, szakmailag kompetensen döntsön az egyes gyermekek iskolára való alkalmassága felől.
- Adjon meg minden információs segítséget a gyermekük fejlettségéről, fejlesztéséről.
- Látogassák meg a gyermekeket az iskolában.
- Kezdeményezzen kölcsönös hospitálási lehetőséget.
- Fogadja el az egyéni sajátosságok fejlődési szintjeit.
- Hagyjon időt az egyéni felfedezésre, legyen toleráns.
- Legyen empátikus, érzékelje a gyermekek örömét, sikerét, sikertelenségét fogadja el a gyermekek akaratát, érdeklődésének irányát, stb.
- Legyen képes a pozitív érzelmi és a jó interaktív- kommunikatív- viszony kialakítására.
- Képes legyen a megosztott és a koncentrált figyelemre, a gyermekekkel való együttműködésre és együttgondolkodásra.

- Tervezzen tudatosan, alapozzon a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncságra, igényére, tudásvágyára.
- Ismerje a korosztály általános pszichés tulajdonságait, a gyermekek egyéni fejlettségét és érdeklődését (pl. hol van lemaradás vagy kiemelkedő teljesítmény, milyen a szociális háttere, milyen a mozgása, milyenek a manuális képességei, melyek a kedvelt játékaik stb.)
- Játékos tanulással segítse a gyermek kognitív tanulási eredményességét.
- Valósítsa meg a tanulási folyamatban a rendszerességet, a fokozatosságot és a folyamatosságot.
- A szociális tanulás során segítse elsajátítani azokat az értékeket, normákat, melyeket a szervezeti kultúrában megfogalmazott az óvoda.

Az után követéssel nyomon kísérjük a gyermekek fejlődését, 1. osztály végéig.

A kölcsönös óra ill foglalkozáslátogatás, tapasztalatcsere évek óta működik.

Lásd: „óvoda iskola átmenet” c. dokumentum.

A tanulási folyamat ebben a szellemben csak akkor lehet sikeres, ha a csoportra stabil szokásrendszer jellemző, a gyermekek odafigyelnek egymásra.

Toleránsak, egészségesen önérvényesítő törekvéseik nem zavarják egymást elmélyült tevékenységeik közben.

7. ÓVODA HAGYOMÁNYAI, ÜNNEPEI

„Önmagunkat becsüljük meg azzal, ha nem feledkezünk meg elődeinkről, akiktől nem csak az életünket, de tudásunkat, kultúránkat, erkölcsünket kaptunk. Olyan örökséget, melynek ismeretében, tartalmasabban tudunk élni.”(Gazda József: Mindenek mestere)

Minden jeles napot egy hosszabb előkészület vezet be, amelyhez az óvónő a gyermek kíváncsiságát kielégítve folyamatosan biztosítson változatos tevékenységet. A hagyományok ápolása közben történő együttjátszás, együttműködés, tervezgetés örömtelivé, izgalmassá teszik a várakozás időszakát.

Maga az ünnep külsőségeivel együtt sem lehet erőltetett, betanított forma, hanem vidám hangulatú felszabadult együttlét kell, hogy legyen.

Az alábbi rendezvényeink időpontját mindig az aktuális nevelési év első értekezletén határozzuk meg.

Az ünnepeket az évszakok és a katolikus ünnepek köré csoportosítottuk.

Szervezése, helyszínei a helyi plébánossal és a nevelőtestülettel egyeztetve történik.

Szent Anna Óvoda
OM azonosító: 202431
3888 Vizsoly, Szent J.u.66.
E-mail: vizsolyovi@gmail.com
Pedagógiai Program

Ünnepek	Felelős	Módja	A teljesülés kritériuma
Évnyitó	óvodaigazgató	Óvodai	A helyi római katolikus templomban szervezett , szülők jelenlétével.
Magyar népmese napja	Csoportos Óvónők	Csoportos ill.óvodai	Népmesék különböző formában való megismerése pl.bábozás, dramatizálás...stb
Állatok világnapja	Csoportos óvónők Dajkák	Óvodai	Állatokhoz kapcsolódó tevékenységeket szerveznek az óvónők.
Egészségnap	Csoportos óvónők, dajkák	Óvodai	Egészség megőrzésére nevelés. Betegségek megelőzése.
Mindenszentek, Halottak napja	Csoportos óvónők, dajkák	Csoportos	Szentek ünnepe
Advent	Csoportos óvónők Dajkák	Csoportos	A gyermekek különféle tevékenység során átéli a várakozás érzését.
Szent Miklós	Csoportos óvónők, dajkák	Óvodai	A gyermekek átéli a Mikulásvárást.
Karácsony- Jézus születése	Csoportos óvónők, dajkák	Óvodai	A karácsony bensőséges hangulatban zajlik.
Vízkereszt	óvodaigazgató	Óvodai	Ház(óvoda) szentelés
Gyertyaszentelő- Szent Balázs	Csoportos óvónők, dajkák	Óvodai	Balázs áldás
Farsang	Csoportos óvónők Dajkák	Csoportos	A farsang egy témához kötődve sokféle technikával színesíti a farsangot.
Kiszebáb égetés	Csoportos óvónők, dajkák	Óvodai	Hagyományápolás
Március 15.	Nagy és középső csoportos óvónők Dajkák	Csoportos	A gyermekek hangulatában megérik az ünnepet, ellátogatnak a közeli emlékműhöz.
Tavaszköszöntő	Csoportos óvónők Dajkák	Óvodai	A gyermekek énekel, verssel köszöntik a tavaszt.
A víz világnapja	Csoportos óvónők, dajkák	Óvodai	Jellemzővé válik a víz megbecsülése
Virágvasárnap	Csoportos óvónők, dajkák	Óvodai	Barkaszentelés
Húsvét	Csoportos óvónők, dajkák	Óvodai	A komatál küldés a szeretet érzését erősíti.
A Föld napja	Csoportos óvónők Dajkák	Csoportos	A gyermekek képet kapnak a Föld szennyezéséről, annak védelméről.

Pedagógiai Program

Madarak és fák napja	Csoportos óvónők	Óvodai	Madarakkal ismerkednek, összekapcsolják saját óvodájukkal, csoportjuk nevével.
Kirándulás	Dajkák		
Anyák napja	Csoportos óvónők, dajkák	Csoportos	Erősítjük az anya iránti pozitív kötődést, a szülők tiszteletére nevelünk.
Évzáró: kis és középső csop.			
Kihívás napja	Csoportos óvónők, dajkák	Óvodai	Rendszeres mozgásra ösztönzés
Gyermeknap	Csoportos óvónők	Csoportos	Vidám műsorral kedveskedünk a gyermekeknek.
Pünkösöd	Csoportos óvónők, dajkák	Óvodai	Szentlélek eljövetele
Ballagás	Csoportos óvónők	Csoportos	Közös verssel, énekkel, játékkal búcsúztatjuk a ballagókat
Évzáró	óvodaigazgató	Óvodai	A helyi római katolikus templomban szervezett , szülők jelenlétével.
Védőszent(Szent Anna) Ünnepe	óvodaigazgató	Óvodai	A helyi római katolikus templomban szervezett , szülők jelenlétével.
07.26.			

8. INKLUZÍV NEVELÉS

Célunk, hogy az inkluzív nevelés szemléletével, az esélyegyenlősé biztosításával, intézményünk biztonságot nyújtó, természetes befogadó közege legyen minden gyermeknek, függetlenül hova tartozásától, egyéni adottságaitól, fejlődési ütemétől. A differenciált módszerek, eszközök alkalmazásával alapozódnak meg az életben való eligazodást segítő alapkészségek. A gyermekek fejlettségi szintjüknek megfelelően jussanak az előre lépésükhöz szükséges képességekhez, ismeretekhez. Az együttnevelés célja a teljes integráció.

Az óvodaigazgató feladata, hogy gyógypedagógiai fejlesztéshez, gyógytestneveléshez, logopédiai fejlesztéshez és egyéb szükséges speciális fejlesztéshez szakembert biztosítson.

Óvodapedagógus feladatai a sikeres integráció megvalósításához:

- A környezet tárgyi feltételeinek megteremtése (akadálymentesítés, speciális eszközök, játékszerek beszerzése)
- Felkészülés a gyermekek sajátos nevelési igényeiből (szakirodalom, beszélgetés a szülővel, szakemberrel).
- Személyes példamutatással elfogadtatja a gyermekcsoporttal, szülőkkal, munkatársakkal az integrációs nevelés elveit.
- Konzultál a szakemberrel, igénybe veszi a segítségét, a gyermekek egyéni szükségleteihez igazított fejlesztési tervet készít
- Differenciált fejlesztéssel biztosítja, hogy a gyermek a maga szintjén és ütemében, képességei szerint tudjon kibontakozni, fejlődni.
- A fejlődés nyomon követését természetes élethelyzetben, folyamatosan végezi, tapasztalatait a gyermek egyéni lapján rögzíti.
- A cselekvésbe ágyazott tevékenységhez kellő időt, alkalmat biztosít.
- Nagy mennyiségű, változatos (taktilis, mozgásos, látási, hallási) ingerek biztosításával bővíti a gyermekek tapasztalati és ismereti körét
- Az alapmozgások, a szociális készségek, az önkiszolgálás, a kognitív funkciók fejlesztése
- Az adekvát játékhasználat elősegítése.
- A nevelőmunkát közvetlen segítő munkatársat tájékoztatása nevelési elképzeléseiről, módszereiről, hogy milyen célok érdekében, hogyan kívánja a gyermekek fejlesztését megvalósítani.

Inkluzív pedagógia a dajka munkájában, az óvónő és a dajka együttműködése:

- Szerepváltás a dajka munkájában
- Óvónő dajka kapcsolata a gyermek számára modell értékű
- A dajka kompetens szerepkört tölt be.
- A dajka, segítő szerepet tölt be.

Az Alapító Okirat szerint felvállaljuk a következő fogyatékkal élő gyermekek fejlesztését:

1. Enyhe mozgásfogyatékos gyermek

Cél: a mozgásos tapasztalatszerzés, szocializáció fejlesztése.

Óvodapedagógus feladatai:

- Speciális, egyénre szabott eszközök használatának megtanítása.
- Tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése.
- A megfelelő mozgás és élettér biztosítása.
- A mozgásnevelést az óvodai foglalkozások során valósítsa meg.
- A napirend egészébe építse be az elsajátított mozgásminták rögzítését, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatását.
- Az önállóságra nevelés.

Módszertani ajánlás:

Ajánlások mozgáskorlátozott gyermekek kompetencia alapú fejlesztéséhez kiadvány.

2. Enyhe érzékszervi fogyatékos, gyengén látó gyermek

Cél: a környezet vizuális megismertetése, mert a gyengén látó gyermek gondolkodás- és beszédfejlődését, a látásos élmények hiányossága jelentősen befolyásolja.

Óvodapedagógus feladatai:

- Látásnevelés (a látásmaradvány használatának megtanítása közeli és távoli környezetben)
- Nagymozgások fejlesztése (térbeli tájékozódás a látás felhasználásával, mozgásbiztonság, mozgáskoordináció).
- Finommozgások fejlesztése (kézügyesség fejlesztése)
- A látás-mozgáskoordináció fejlesztése.
- Segítse a közös játékban való részvételt, a közösséghez való alkalmazkodást.
- Segítse a viselkedési formák megtanulását, gyakorlását, a közösség előtti bátor szereplést.
- Kiemelten kezelje az önkiszolgálás megtanítását.
- Figyeljen a higiénére, különösen a szem tisztántartására.
- Mindig vegye figyelembe a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel a szembetegségeire.

Módszertani ajánlás:

Ajánlások a látássérült gyermekek kompetencia alapú fejlesztéséhez kiadvány.

3. Enyhe érzékszervi fogyatékos, nagyothalló gyermek

Cél: a nagyothalló gyermek - ugyan különböző mértékben, - de közelítse meg halló társaik nyelvi teljesítményét.

Óvodapedagógus feladatai:

- A nyelvi kommunikáció megindítása.
- A kommunikációs igény és a tevékenység állandó erősítése
- A beszédértés javítása.
- A beszédérthetőség folyamatos fejlesztése.
- Szókincsfejlesztés.

Módszertani ajánlás

Ajánlások nagyothalló gyermekek kompetencia alapú fejlesztéséhez kiadvány.

4. Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek: (tanulásban akadályozott)

Cél: A társakkal történő együttműködést, a spontán tanulást, a kommunikáció fejlődését segítse, a számtalan élmény és minta, melyet a kortárskapcsolatokban megél.

Óvodapedagógus feladatai:

- A gyógypedagógiai segítséggel együtt gondoskodjon arról, hogy a gyermek a tankötelezettségi korra elérje azt az iskolakészültséget, amellyel a tanulmányait elkezdheti.

Módszertani ajánlás:

Értelmileg akadályozott gyermekek kompetencia alapú fejlesztéséhez kiadvány.

5 . A beszédfigyelmű gyermekek:

Cél: Az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése alapozza meg a tanulási zavarok megelőzését.

Óvodapedagógus feladatai:

- Működnek együtt a logopédussal, a szülővel.
- A beszélő környezet legyen minta a gyermek számára.
- Bábozzon, és adjon lehetőséget a gyermek bábozására.
- Sokat meséljen, énekeljen.

Módszertani ajánlás:

Ajánlások a beszédfigyelmű gyermekek kompetencia alapú fejlesztéséhez kiadvány.

9. ÓVODA KAPCSOLATAI

Célja: Az óvoda óvó-védő, szociális és nevelő- személyiségfejlesztő funkciója erősödjék a családdal és gyermekek fejlődésére közvetlenül ható más intézményekkel.

Feladata: A nevelési céloknak, feladatoknak megfelelően kezdeményezzük, tervezzük és szervezzük meg partnereinkkel a kapcsolatot.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

Közvetlen partnereink:

- gyerekek
- szülők
- munkatársak
- római katolikus egyház
- általános iskola
- fenntartó

Közvetett partnereink:

- alapítvány
- közművelődési intézmények
- egészségügyi szolgáltatás
- pedagógiai szakszolgálat
- gyermekjóléti szolgálat
- környező óvodák
- nemzetiségi kisebbség
- református egyház
- Magyar Ökumenikus Segélyszervezet
- Mézes Gergő Méhészete

9.1.Óvoda – család

A kapcsolattartás célja:

A gyermek fejlődését az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja. Az óvoda ismerje el a családi nevelés elsődlegességét, tisztelje a szülőket. Törekedjen a diszkrét, korrekt, partneri együttműködés kialakítására. Az óvoda minden dolgozója előítéletektől mentesen közeledjen a családokhoz.

Óvodapedagógus feladatai:

- A szülőket erősítse meg szülői szerepében
- Adjon lehetőséget beiratkozás előtt a HOP megismerésére, az óvodalátogatásra.
- Ismerje meg a családra jellemző főbb tudnivalókat. (a gyermekek családban elfoglalt helye, a család nevelési célkitűzései)
- Vegye figyelembe a családok egyéni igényeit, szokásait.
- Találja meg a kapcsolatteremtés, az együttműködés, a segítség legmegfelelőbb módját minden egyes családdal.
- Fokozott figyelemmel kísérje a hátrányos és veszélyeztetett környezetből érkező gyermekek fejlődését.
- Reálisan tájékoztassa a szülőket.
- Tegye lehetővé, hogy a szülő gyermekéről és az óvodában történő eseményekről minden információt időben megkapjon.
- Saját példájával hasson a szülőkre.
- Tudatosítsa a szülőknél, hogy a gyermekek közösségi érzéseit a család is formálja.
- Tegye lehetővé, hogy a szülők beláthassanak, bemehessenek a csoportszobába.
- Szorgalmazza, hogy időnként néhány órára egy- egy szülő megfigyelhesse gyermeke életét.
- Szorgalmazza nyílt napokra a szülők részvételét.
- Hívja fogadóórára a szülőket indokolt esetben.
- Ismertesse meg a szülőkkel az óvoda rendjét, feladatait, elvárásait, „ A helyi óvodai nevelési program”-ot szülői értekezletek alkalmával.
- Hallgassa meg a szülők gondjait, javaslatát.
- Látogassa meg a gyermekeket otthonukban (családlátogatás), óvodába kerülés előtt, és közben.
- Szervezen közös programokat, ünnepeket a szülőkkel együttműködve.
- Bensőségesen, nagy körültekintéssel szervezze meg - a hagyományá vált - nagyszülők napját, az anyák napját.
- Az óvodavezető útján kapcsolatot tartson az illetékes gyermekjóléti szolgálattal a gyámügyi igazgatásról szóló, valamint a közoktatásról szóló törvény előírása szerint.

9.2. Óvoda- iskola

A kapcsolattartás célja:

Tartalmi kapcsolat kialakítása az iskolákkal, a gyermekek zavartalan iskolakezdésének érdekében. Kapcsolatunkban érvényesüljön a kölcsönös nyitottság, a bizalom, egymás munkájának megbecsülése, megismerése. Tegyük lehetővé, hogy a gyermekek pozitív élmények útján ismerkedjenek meg az iskolai élettel.

Óvodapedagógus feladatai:

- Teremtse meg a feltételeit, hogy a gyermekek leendő tanítói minél teljesebb képet kapjanak az óvoda mindennapi életéről, nevelési céljáról, feladatairól, és a gyermekekről.
- Gyermekközpontú szemléletével hasson a gyermekeket befogadó iskolára.
- Fokozatosan tegye alkalmassá a gyermekeket az iskolai életbe való bekapcsolódásra és a tanulás megkezdésére.
- Tegyen meg mindent, hogy a gyermekek érdeklődéssel és örömmel induljanak iskolába.
- Látogasson el az iskolába a gyermekekkel együtt.
- Kísérje figyelemmel a gyermekek iskolai beilleszkedését.
- Működjön együtt a családdal és a Pedagógiai Szakszolgálattal, az iskolába lépés harmonikus megvalósítása érdekében.
- Tájékoztassa a szülőket a gyermekek fejlettség szerinti iskolakezdésének lehetőségeiről.

9.3.a. Óvoda- fenntartó

A kapcsolattartás célja:

Tartalmi kapcsolat kialakítása, hogy óvodai nevelésünk céljaihoz, feladataihoz, a szükséges anyagi és erkölcsi feltételeket biztosítsa.

Óvodaigazgató feladata:

- Tájékoztassa a fenntartót az aktuálisan felmerülő szülői elvárásokról, igényekről és problémákról.
- Az óvoda rendezvényeire meghívót küld, mert fontosnak tartjuk, hogy a fenntartó ismerje az óvoda munkáját.
- Tájékoztassa a fenntartót az óvoda szakmai, gazdasági munkájáról.
- az Egri Egyházmegye által szervezett programokon (ünnepi, szakmai) való részvétel

9.3.b. helyi Római Katolikus Egyház

Együttműködés feltételei:

- rendszeres kapcsolattartás a helyi plébánossal
- tájékoztatás az óvoda életéről, mindennapjairól
- aktuális problémák helyi megoldása
- tervek egyeztetése
- ünnepek szervezése
- a helyi egyházközösség életébe való bekapcsolódása
- helyi egyháztanáccsal való kölcsönös jó viszony kialakítása

9.4. Óvoda – pedagógiai szakszolgálat

A kapcsolattartás célja: A pedagógiai szakszolgálat segítse a szülő és a pedagógus nevelő munkáját és az óvoda nevelési feladatainak ellátását melyek: - logopédiai ellátás – nevelési tanácsadás – tanulási képességet vizsgáló szakértői tevékenység – gyógypedagógiai tanácsadás – gyógytestnevelés. Erősítsük szakmai kapcsolatainkat

pedagógiai munkánk eredményessége érdekében szakmai segítőinkkel. Törekedjünk az aktuális problémák időbeni megoldására, szükség szerint segítség igénybevételével.

Óvodapedagógus feladatai:

- Kérjen segítséget szükség esetén.
- Tájékozódjon az aktuális rendezvényekről.
- Kérje ki a szakember véleményét a gyermek fizikális állapotáról és szomatikus fejlettségéről értelmi fejlettségéről. Vegye igénybe a segítségüket.
- A prevenció, a beszédhibák javítása, a diszlexia megelőzése érdekében rendszeres kapcsolatot tartson a logopédussal, erről készítsen feljegyzést.
- A beilleszkedési zavarokkal, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermek problémáinak feltárása, valamint rehabilitációs célú foglalkoztatása érdekében folyamatos kapcsolatot tartson a nevelési tanácsadás szakemberével a gyermek érdekében.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek neveléséhez vegye igénybe a szakember segítségét az adott területen.

9.5.Gyermekjóléti szolgálat

A kapcsolattartás célja: A közoktatási törvény, a gyermekvédelmi törvény előírása szerint, a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítése. A veszélyeztetettség megelőzése.

Óvodapedagógus feladatai:

- Tartson kapcsolatot az érintett családdal.
- Jelezze, ha a gyermek fejlődésében problémát észlel.
- Készítsen feljegyzést a gyermekek fejlődéséről, környezettanulmányt a családlátogatás tapasztalatáról.
- A vezető útján köteles az illetékes gyermekjóléti szolgálatot értesíteni, ha a gyermek veszélyhelyzetbe kerül.

9.6.Óvoda- Közművelődési Intézmények

A kapcsolattartás célja: Válogassunk igényesen a nevelési feladataink megvalósulása érdekében. Tartsuk szem előtt és védjük meg az óvodát az olyan káros közművelődési törekvésektől, melyek szemben állnak óvodapedagógiai elveinkkel. Érvényesítsük a kölcsönös nyitottságot.

Óvodapedagógus feladatai:

- Készítse elő a gyermekeket érzelmileg a közművelődési intézmények látogatására.
- Fejlessze a gyermekek kulturális magatartását.
- Kapcsolatainkat körültekintően szervezzük, mely az információk áramoltatását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetését, a gyermekek egyéni fejlődését hivatott közvetíteni.
- Munkánkkal segítséget kívánunk adni a családoknak ahhoz, hogy problémájuk esetén hova forduljanak, és tanácsainkkal utat mutassunk szabadidejük hasznos megszervezéséhez.

9.7.Gyermekvédelem az óvodában

A gyermekek jogai az ENSZ által 1959-ben deklarált közlemény alapján.

Alapelvünk: minden körülmények között a gyermek az első legyen, aki védelmet és segítséget kap.

Óvodaigazgató feladatai:

- A gyermek és ifjúságvédelmi feladatok megszervezése, és ellátása.
- A nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtése.
- A gyermek-baleset megelőzése.
- A gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezése.
- A gyermekjóléti szolgálatot értesítse, ha a gyermek veszélyeztetett.

Óvodapedagógus feladatai:

- Ismerje meg a gyermekeket és a családokat.
- Tájékoztassa a szülőt, ha a gyermeke jogainak megóvása, vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- Szükség esetén vegye fel a kapcsolatot a társintézményekkel a vezetővel való egyeztetés után.
- Vegye igénybe a Pedagógiai Szakszolgálat szolgáltatásait.
- Fejlesztő pedagógussal, pszichológussal folyamatosan tartsa a kapcsolatot.
- Kezdeményezze az anyagilag hátrányos helyzetű családok megsegítését.
- Végezzen környezettanulmányt a veszélyeztetett gyermekeknél, a tapasztalatokat rögzítse írásban.
- A vezetővel való egyeztetés után vegye fel a kapcsolatot a Gyermekvédelmi felelőssel.
- Dokumentálja a tett intézkedéseket a gyermek személyiséglapján.
- Évente mérje fel környezetének jellemzőit gyermekvédelmi szempontból:
- Milyen környezetből járnak a gyermekek?
- Milyen a szülők iskolázottsága?
- Milyen arányú a munkanélküliség?
- Hátrányos, Halmozottan hátrányos, veszélyeztetett gyermekek helyzete az óvodai környezetben?
- Veszélyeztetett gyermekeket tartsa nyilván.
- Hátrányos helyzetű gyermekeket tartsa nyilván.
- A halmozottan hátrányos gyermekeket tartsa nyilván.
- Három vagy többgyermekes családban élő gyermekek számát tartsa nyilván.
- Csonka családban nevelkedő gyermekeket tartsa nyilván.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek számát tartsa nyilván.

Szolgáltatások:

1. Nevelési időn belül, ingyenesen biztosítjuk:

- A gyermek rendszeres egészségügyi felügyeletét az óvoda orvosával, védőnőjével.
- Fogászati szűrését.
- A logopédus minden gyermekre kiterjedő szűrővizsgálatát.
- A logopédus foglalkozását a beszédhibás gyermekekkel, dyslexia megelőző terápiáját

2. *Nevelési időn belül megszervezzük, a szülők anyagi hozzájárulásával, a szülők által igényelt nem kötelező egyéb szolgáltatásokat:*

- A vízhez szoktatást szakképzett úszóoktató bevonásával.
- A színházlátogatást a színházban, valamint helyben.
- Buszos kirándulást.

3. *Az óvodai foglalkozásoktól elkülönítve, az óvodai életrendet figyelembe véve a szülők igénye szerint ingyenesen megszervezzük:*

- A hit - és vallásoktatását az egyház képviselőjével.
- Néptáncoktatást

5. *Az óvoda létesítményeit, eszközeit az ingyenes szolgáltatások igénybe vételéhez biztosítjuk.*

10. ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS

A fejlesztőmunka hatékonyságának ellenőrzése pedagógiai-diagnosztikai eszközökkel:

Óvodai programunk célja a harmonikus személyiségfejlesztés olyan szintű megvalósítása, amely biztosítja a sikeres iskolakezdet és iskolai beilleszkedést.

A program kiemelten kezeli a tanulási képességek élettanilag adekvát eszközökkel történ indirekt fejlesztését.

A célok eléréséhez szükséges a fejlesztő folyamat ellenőrzése, az óvodába lépéstől az óvoda elhagyásáig. Ez magában foglalja egyrészt a gyermek és környezetének, fejlődési jellemzőinek, másrészt az óvodapedagógus nevelői hatékonyságának tudatos nyomon követését. Ezt szolgálja az óvodánk által használt **OVPEd program** és a 2024 szeptemberétől alkalmazott **OVI Kréta**.

A személyiséglap szempontjai alapján - tájékozódhatunk a család szocio-kulturális jellemzőiről, a nevelési légkörről, a leggyakrabban alkalmazott nevelői eljárásokról.

Fontos kérdéseket tartalmaz a gyermek korai fejlődésére vonatkozóan, amelyek felderíthetik a terhesség - szülés alatt és a csecsemőkorban elszenvedett traumákat. A korai szakasz fejlődési üteméről szerzett információ feltárhatja a jelenlegi problémák gyökerét. Jó eszköze az anyával való kapcsolatfelvételnek is.

A megfigyelési szempontok abban segítik az óvodapedagógust, hogy az óvoda mindennapi életében a szabad és szervezett foglalkozások alkalmával felfigyeljen a gyermek jellegzetes viselkedésmódjaira. A benne felsorolt viselkedési tünetek együttesek speciális jelzői az enyhe agyi diszfunkciónak, hiperaktivitásnak, a potenciális tanulási zavarnak. A megfigyelési szempontok segítségével könnyen kiszűrhetők a részfunkció zavaros gyermekek és a szükséges támogató nevelés egészen korán elkezdhet.

A fejlettség mérőlapok a gyermeki fejlődés folyamatának megragadását teszik lehetővé az óvodába lépéstől az óvodáskor végéig. F területei: mozgásfejlettség, testséma, a téri tájékozódás, térbeli mozgás fejlettsége, az értelmi fejlettség, a finommotoros koordináció fejlettsége, a nyelvi kifejezőkészség és a gyermek szociális fejlettsége, szociális érettsége.

A jelzett pszichikus struktúrák a tanulási képesség meghatározói, illetőleg az iskolára való alkalmasság biztosítékai. Programunk ezek kiemelt fejlesztését vállalja fel, ezért a fejlesztési feladatok megtervezéséhez a folyamatos szintbemérés elengedhetetlen. A "fejlettségmérő lap" olyan szempontokat és feladatsorokat tartalmaz, amelyek idegéletani, fejlődés lélektani megalapozottságúak, de a gyermek mindennapi

tevékenységében előfordulók, az óvodapedagógus által játékosan mérhetők. Rutinos teljesítésük csak óvodáskor végére várható el, illetőleg az iskolai érettség, alkalmasság csak a rendszeres, jó megoldások birtokában állapítható meg. Vezetése lehetőség szerint természetes helyzetben - a feladathelyzetben - alkalmazott megfigyelésen alapuljon, esetenként játékos egyéni vizsgálaton. Országos standardizálása folyamatban van.

Az intézmény a nevelési és tanulási eredményességekről szóló információk alapján felülvizsgálja a stratégiai és operatív terveit, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátására. Mindezek tükrében készül el az egyéni fejlesztési terv. A problémák megoldására alkalmazható módszerek (jó gyakorlat, pályázati lehetőségek kihasználása, belső ill. külső szakmai ötletek)

11. DOKUMENTÁCIÓS RENDSZER

Célja: a gyermekek fejlődésének nyomon követése, a nevelőmunka dokumentálása.

A pedagógiai programnak és az egyéni fejlesztési terveknek megfelelően történik az egyénre szabott értékelés, amely az egyéni fejlődési naplóban nyomon követhető.

A gyermekek eredményeiről fejlesztő céllal folyamatosan visszacsatolnak szüleinek és erről tájékoztatást kapnak félévente.

Dokumentumok:

- Az Ovped és az OVI Kréta rendszerben találhatóak.
  - csoportnapló
  - anamnézis
  - étkezési és mulasztási napló
  - szülői nyilatkozatok

- *Hiányzásokat igazoló dokumentumok*
- *Munkaterv*
- *Óvodai törzskönyv*
- *Óvodai előjegyzési napló*

Óvodapedagógus feladatai: A dokumentumok rendszeres, folyamatos, szakszerű vezetése.

12. A PROGRAM ERŐFORRÁSAI

12.1. HUMÁN ERŐFORRÁSOK

- Személyi feltételek:

Az óvodapedagógus modell, példakép a gyermekek előtt. Alapfeladata a rábízott gyermekek nevelése. A gyermekcsoport életét két óvónő irányítja. Fontos, hogy tudjanak együtt tervezni, munkájukat összehangoltan, feladatokat megosztva dolgozni.

Pedagógiai és pszichológiai felkészültségével tartsa szem előtt az alábbiakat:

- Ismeri a rábízott gyermekek életkori szükségleteit.

- Alkalmazza a differenciált, egyéni fejlesztést.
- A gyermek fejlődését nyomon követi, erről személyiség lapot vezet, erről a szülőt tájékoztatja.
- Módszereit változatosan alkalmazza a különleges nevelési igényű gyermekekre is.
- Rendelkezik a gyermekek iránt megnyilvánuló együtt érző, oda és ráfigyelő magatartással.
- Etikusan viselkedik az óvodán belül és kívül.
- Igénye van az önképzésre, részt vesz a továbbképzésen.
- Problémamegoldó képességgel rendelkezik.
- A család mellett partnerként rész vesz a nevelési folyamatban.
- A gyermekek fejlődését szolgáló módszereket, értékeket, normákat közvetíti a szülők, kollégák felé.
- A helyi nevelési program alapján, a gyermeknevelés során megválasztja módszereit, eszközeit.
- Gondoskodik a gyermek testi épségének megóvásáról.
- Közreműködik a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában.
- A gyermekkel elsajátíttatja a közösségi együttélés szabályait.
- Tiszteletben tartja a gyermek és a szülő jogait.
- A nevelőmunkát segítők (dajkák) vonják be a közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak megtervezésébe, elemzésébe.
- A gyermekeket a helyes viselkedési normák betartására neveli.

A nevelőmunkát segítő dajkák a közösség tagjaként valamennyien vállaljanak felelősséget a közösen kitűzött célok és feladatok megvalósításáért. A szakmai munkában, munkatársi kapcsolatokban, döntéshozatal előtt őszinte, nyílt véleménnyel segítsék a legjobb megoldás kialakítását.

12.2. TÁRGYI FELTÉTELEK

A nevelőmunka sikeres magvalósításához szükségesek az alábbi eszközök folyamatos pótlása.

Tevékenységhez szükséges eszközök
Játék: textil, építő, babaszobai játék, barkács eszközök=fejlesztő játékok
Mozgást fejlesztőjátékok , labdák, mozgás kotta
Anyanyelvi eszközök applikációs képek
Értelmi képességet fejl.eszköz: táblajáték
Ábrázoló tevékenységet fejl.eszközök ecsetek, ollók, festékek, papírok
Udvari játékok: (mobilisek) mászóka,

Szent Anna Óvoda
OM azonosító: 202431
3888 Vizsoly, Szent J.u.66.
E-mail: vizsolyovi@gmail.com

Pedagógiai Program

roller, babakéz, homokozó

Bútorzat: gyermek asztal, szék, felnőtt szék, gyermekágy

IKT eszközök: számítógép, fényképezőgép, projektor, laptop, hordozható CD lejátszó, interaktív tábla

Pedagógusok munkáját nagyban segítené: pedagógusonként használt laptop

13. A HELYI PROGRAM TÖRVÉNYI ERŐFORRÁSOKKAL VALÓ ÖSSZHANGJA

Törvényi háttér

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény és annak módosításai
- Az Óvodai nevelés Országos Alapprogramjáról szóló 363/2012 (XII. 17)

Kormányrendelet

- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012 (VIII. 31.) EMMI rendelet
- A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve kiadásáról szóló

32/2012 (X. 8.) EMMI rendelet

- 1993. évi LXXIX. tv. a Közoktatásról, és annak módosításai
- 1992. évi, többször módosított XXXIII. tv. a közalkalmazottak jogállásáról
- 138/1992.(X.8.) Kormányrendelet a közalkalmazottakról szóló tv. végrehajtásáról a

közoktatási intézményekben

- 2011. évi CLXXIX tv. a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 32/1997.(XI.5.) MKM rendelet a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének

irányelvei

- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük

Pedagógiai Program

- 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről

14. LEGITIMIZÁCIÓS ZÁRADÉK

A.)

1. Az eredeti Pedagógiai programot véleményezte:

Nevelős Gáborné
Országos névjegyzékben szereplő szakértő
2010. július 27.

2.A módosított Pedagógiai programot elfogadta:

Az óvoda nevelő testülete

Módosítások

Vizsoly, 2013. 09. 03.

Vizsoly, 2015.

Vizsoly, 2018.08.31.

Vizsoly, 2020.

Vizsoly, 2024.08.21.

3. A módosított Pedagógiai programot jóváhagyta:

Vizsoly Község Önkormányzata

Vizsoly, 2013.

Vizsoly, 2015.

Egri Főegyházmegye

Eger, 2020.

4. Egyetértését nyilvánította:

Szülői Munka Közösség

Vizsoly, 2013. 03.18.

Vizsoly, 2015.

Vizsoly, 2018.08.31.

Vizsoly, 2020.

Vizsoly, 2024.08.21.

B.)

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A pedagógiai program érvényességi ideje: 2013. 09. 01-től visszavonásig

A HOP módosításának indokai:

- Jogszabályváltozás
- Fenntartó által meghatározott feladatok változására
- Intézmény működési feltételeiben, körülményeiben való változáskor
- Sikeres innováció eredményeinek beépítése
- Plusz költségekkel járó változások.

15. ZÁRADÉKOK

A nevelési program formája:

- Teljes program

A **teljes program** megtalálható az óvoda vezetői irodájában és a nevelői szobában

A tájékoztatás módja:

Írásban:

- Faliújságon
- Házirendben

Szóban:

- Szülői értekezleten
- Fogadóórán
- Nyílt napokon

A program megtekinthetőségének ideje:

- Hétfőtől péntekig naponta 7 órától 17 óráig.

A program megtekinthetőségének helye: Az óvoda nevelői szobájában

PROGRAM MELLÉKLETEI:

Lásd: Munkacsoport tervek

- Környezetvédelemre nevelés- Teremtésvédelem
- Egészséges életmód kialakítására nevelés
- Óvodából, iskolába való átmenet elősegítése
- Gyermekvédelmi terv

